KULØRTE SIDER

et blad om tegneserie mediet

Nr. 16 . Marts 197

Kr 12.00

Kulørte Sider nr. 16, marts 1977
UDGIVER
Runepress, Juni Allé 79, 2730 Herlev, Danmark, tlf. 02/98 52 27
REDAKTØR
Torben Skjødt Jensen, Rørmosen 61, 2.tv., 4000 Roskilde
LAYOUT OG PRODUKTION
Carsten Søndergaard, tlf. 02/98 52 27
MEDARBEJDERE
John Funch Adamsen, Ole Hansen, Frank Helbo, Henning Jensen, Brian Hvam, Anders Hjorth Jørgensen, Rune T. Kidde, Peter Kiellandt-Brandt, Ole Lindboe, Peter Madsen, T.B. Marker, Mik, freddy Milton, Henning Kure, Asger Pedersen, Ole Rasmussen, Hans Rancke-Madsen, Rasmus Rohde, Niels Peter Roland, Morten Søndergård, Per Vadmand, Per Vangtoft, Bent Værge.
SATS
Roberta Sats
Stenby Tryk A/S
TRYK
Eks-skolens trykkeri, Kbh. 1977
EKSPEDITION
Bestilling af abonnement, enkeltnumre og annoncer: Juni Allé 79, 2730 Herlev, postgiro 2 21 29 86, tlf. 02/98 52 27 kl. 11-16.30.
ABONNEMENT
Kr. 85,- pr. årgang à 9 numre. Indsæt beløbet på giro 2 21 29 86 og angiv med hvilket nummer abonnementet skal begynde.
ANNONCER
Rekvirér prisliste. Deadline den 1. i udgivelsesmåneden.
LØSSALGSPRIS
Kr. 10,75, dobbeltnumre kr. 17,75. Rabatpriser opgives på forlangende.
KULØRTE SIDER
udkommer ca. den 25. i hver måned undtagen 25.1., 25.7. og 25.8. Eftertryk kun tilladt med forfatterens eller redaktionens tilladelse. Meninger, der ytres i bladet står for forfatterens egen regning. Kulørte Sider hælder ikke til bestemte politiske holdninger. Desværre kan vi ikke påtage os at returnere materiale, der indsendes uopfordret. Kulørte Sider er et frit, selvstændigt blad, der støttes af de etablerede forlag.

HER FORHANDLES KULØRTE SIDER:
Fantask, Skt. Pedersstræde 18, 1453 København K.
Pegasus, Blågårdsgade 3, 2200 København N.
Dr. Octopus, Århusgade 2, 2100 København Ø.
Orlas Plader, Rosenvængets Allé 4, 2100 København Ø.
Politikens Boghal, Rådhuspladsen 37, 1585 København K.
SVERIGE
Seriefrämjandets Inköp 5, Peter Gerhardson, Videvägen 11, S-281 00 Hässleholm.
NORGE
Gammeldonaldismens Venner, Pål Jensen, Kråkstadvn. 3, N-1400 Ski.

ET PAR ORD FRA UDGIVEREN...

Fra og med næste nummer sendes Kulørte Sider ud i 2000 eksemplarer. Udover at de hidtige abonnenter og læsere får deres blad tilbydes bladet ie en række annoncer i blade og tidsskrifter for pædagoger, bibliotekarer m.fl. en række potentielle læsere. Dermed håber vi at kunne øge Kulørte Siders oplag og sikre bladets fremtid.

Når den planlagte prøvetid med et oplag på 2000 eksemplarer pr. nummer er overstået vil det vise sig, hvor meget det solgte oplag er øget. Og så vil vi afgøre, hvad dette vil føre med sig. Der har været diskuteret en prissænkelse, da vi vist alle kan være enige om at Kulørte Sider for tiden ligger i et højt prisleje. Men det vil vi alt sammen vende tilbage til.

Med næste nummer af Kulørte Sider følger også Runepress' nye katalog.

Carsten Søndergaard

TEGNESERIER I USA/2

Mennesket lever ikke af brød alene

Facetter af amerikansk underground

Af Rune T. Kidde

Fysisk og mental frihed er nok det højeste mål for menneskelige drømme — et lille lys forude, som vi i vor naivitet tror at komme nærmere ved at opfinde maskiner til at gøre arbejdet for os — til at aflaste og befri os for arbejdets forbandelse. Og hvad sker der? I stedet for at trænge frem mod lyset ser vi det blive mindre og mindre og ofte forsvinde ud af syne for os. Pludselig finder vi os lukket inde i et bur med gyldne barrer, som vi selv har skabt. Der, hvor intellekt er noget med at glo paranalyseret på TV's dåsefantasier og krativitet noget med at drikke sig fra sans og samling. Desto mere vi prøver, desto trangere bliver vores plads — de gyldne barrer trækker sig sammen. Så begynder folk at søge indad — bliver indadvendte — skaber deres egen private verden i fantasiens rige udenom samfundets præfabrikerede indoktrinering.

Men samfundet banker på — vi syltes hver dag i propaganda fra TV, radio, blade, film. Samfundets store jantelov — 1977 — det fuldautomatiske samfund prøver at trække de gyldne *så* tæt sammen om os, at vi til slut er ude af stand til at røre os.

Tryk avler modtryk, og den indre forestillingsverden optager en heroisk kamp mod samfundets skruestik. Her kommer de ting til blomstring, der ikke er acceptable — ikke egnet for tilpasning.

Frihed er kodeordet for underground-serien. Det være sig intellektuel, seksuel, emotionel eller politisk frihed. Friheden til at opfatte og kategorisere sine omgivelser på sine egne vilkår — ikke på samfundets. Denne indledningssnak om følelser og fantasier virker måske for nogen som fejlanbragt romantik på spidsen. Det er den ikke. Det er den helt realistiske og jordnære baggrund for begrebet undergrunds-tegneserie.

Undergrunds-tegneserien er nemlig ikke noget fornuftigt motiveret politisk virkemiddel — det er det vidunderlige Utopia for tankers frie flugt. Et oprør imod en tendens — et oprør, som *samfundet* naturligvis må kategorisere som ekstremistisk politisk.

Kontrasten og ånden kommer stærkt frem, hvis man ser på et fænomen som Sovjettisk undergrund. Principielt er der ingen forskel på begrebet »systemet«'s reaktion — dets frygt, i øst og i vest.

Octobriana (Oktyabrina), hedder en af de eneste sovjetiske undergrundsserier. Her kan man jo anvende den *direkte* sanktion. Hvis gruppen bag Octobriana blev optrevlet ville det koste års fængsel.

Serien stammer fra et protest-undergrundsblad ved navn «Mtsyry«, der i dybeste hemmelighed cirkulerer i universitetsmiljøer, og er blevet smuglet ud af landet via et tjekkisk afhopper.

Hvad der i USA er blevet til af grise-betjente, der smadrer folk med knipler ved mistanke om venstreorienteret tankegang, er i sovjet blevet til Octobriana. Serien protesterer ikke mod det kommunistiske system som sådant, ligesom amerikansk undergrund ikke protesterer mod det såkaldt demokratiske system — men det tirrer systemet ved at fremhæve de svage punkter og lade enkeltindividdets ikke acceptable fantasier blomstre.

Det brudstykke, der er gengivet, stammer fra en serie, hvor symbolet på de sexuelle frihedsidealer, Octobriana, med kæmpebryster og sensuelle læber, tæmmer en bison-hjord, undslipper en bande forbrydere og til slut udbryder: »Pyh, mit kongerige for en Coke«. (2)

Selv om det er vanskeligt at efter-

OF COURSE THERE HAVE ALWAYS BEEN A FEW TROUBLEMAKERS, BUT THEY HAVE ALWAYS BEEN SUCH A MINORITY THAT IT HAS BEEN A RELATIVELY SIMPLE TASK TO DESTROY THEIR CREDIBILITY BY BRANDING THEM AS WIERDOES, EGGHEADS, PERVERTS AND SO ON.
NOW HOWEVER THIS ONETIME MINORITY HAS SWOLLEN ITS RANKS OUT OF ALL LOGICAL PROPORTIONS. THERE ARE TO MANY TO BRAND AS MERE CRANKS, AND WORSE! THE GREAT MASSES OF DULLARDS ARE BEGINNING TO LISTEN TO THEM!
IN SHORT: THE STUDENTS WE HAVE SO CAREFULLY CONDITIONED NOT TO THINK ARE BEGINNING TO THINK! AND TO TAKE RESPONSIBILITY FOR THEIR OWN LIVES
NOW THEN! ONE OF THE MAIN CAUSAL FACTORS OF THIS PHENOMENON APPEARS TO BE DOPE!!
ACTUALLY ALL HALLUCINOGENS SERVE THE SAME FUNCTION, BUT THIS IS THE PRIME CULPRIT SINCE ITS USE IS SO INCREDIBLY WIDESPREAD.
IT TENDS TO JOLT THE MIND OUT OF ITS NORMAL THINKING PATTERNS... MAKES PEOPLE PERCEIVE THINGS IN A DIFFERENT WAY... IT BREAKS THE CONDITIONING! THE SMOKER BEGINS TO THINK! AND THINKING IS HABIT FORMING!
THERE IS NO RIGHT OR WRONG WAY!! ...MY IDEAS, THOUGHTS ASPIRATIONS, MORALS ETC. ARE AS VALID AS THOSE OF ANY OTHER BEING ON THIS PLANET
THE REEFER
ALSO: JOINT; MUG; MARIJUANA CIGARE
MMMM...

prøve, så kan det nok konkluderes, at undergrund først og fremmest er et vestligt, og især et amerikansk fænomen. Typisk er nok reaktionen fra min jugoslaviske kontakt, da jeg spidsfindigt bad ham sende mig noget undergrund i bytte for det danske kvalitetsprodukt, som han kunne bruge, Rapport-midtersider. »Hvad er undergrund?«, skrev han tilbage.

En pendant til svulstige Octobriana kunne i vesten være f.eks. Harold Hedd, Rand Holmes' hæfte. (3) I et afsnit, der foregår i England, featuring Sherlock Holmes og premierministeren, møder man sidstnævnte i færd med at uddybe begrebet »Politically-Radical-Student-Drop-Out-Commic-Pinko-Fag-Hippies«. Et sådant væsen kendes bla.a. på sin besiddelse af stoffer, der har fået disse ord med på vejen:

»Det har en tilbøjelighed til at vildlede hjernen fra de normale tankemønstre ... får folk til at opfatte tingene anderledes ... det er destruktivt for tilpasningen! Rygeren begynder at tænke! Og ... *Tænkning er vanedannende!*«

Brudstykket illustrerer fint hele undergrundsbevægelsens ånd og idé og kunne være et generelt slogan over fænomenet.

I et overground-hæfte vil en tegner hurtigt opdage, at han må undertrykke sine egne visioner og fantasier. Han må lære at sterilisere sine idéer og istedet plagiere andres. Han må bruge en præfabrikeret støbeform for overhovedet at få lov til at tegne.

Men en god tegner har i de færreste tilfælde i sinde, at lade sine egne kunstneriske idéer undertrykke — på et tidspunkt rebellerer han.

I første omgang rebellerede avistegnerne i midten af trediverne. På det tidspunkt var de såkaldte comic books det medie, der gav større bevægelsesfrihed. Ting som f.eks. Frak Willards »Moon Mullins« og Segars spinatædende skipper fik nye muligheder, som avispublikummet ikke kunne have gouteret. Naturligvis var det også de nye muligheder det åbnede, at komme uden om den stive strip-form, der trak, men det ene har givet suppleret det andet og handlingen blev rent automatisk mere escapistisk og fri.

Men snart var de glade rebeller atter det etablerede borgerskab, efterhånden som tegneseriehæftet blev en accepteret foreteelse. Nu begyndte kunstnerne at gå for vidt, selv for tegneseriehæftets omdømme. EC ting som f.eks. »The Vault of Horror«, »The Haunt of Fear« og »Tales from the Crypt« vakte forargelse. I USA rettede psykologen Frederick Wertham i sin bog »The Seduction of the Innocent« (Voldtægt af de uskyldige) et bittert angreb mod tegneserien. Retningen udartede sig til en hetz mod serien i vide kredse. Tidens stilling til serien karakteriseres meget godt med et citat fra bogen »Verdenskarrikaturen fra oldtiden til vore dage«. Et digert værk på et tusind sider. Året er 1947, og hvad bogen ofrer af omtale på tegneserien lyder:

»Ved siden af de rent humoristiske serier er der efterhånden opstået en hærskare af gangster- og spionserier, beregnet for pubertetsalderen.

Serier, hvor pigerne altid er i shorts eller undertøj, hvor gorillaer bortfører dejlige kvinder, som bliver befriet af muskelstærke Tarzaner osv.« (4)

Hetzen vandt genklang, og kulminationen blev nået i oktober måned 1954 og hed Comics Code. Tegnerens rolle var dermed slået fast — han kunne ikke og ville heller ikke kunne komme til at røre en finger. Det blev dråben, der fik bægeret til at løbe over og gøde jorden, hvor noget helt nyt skulle komme til at gro. Man havde bandlyst udtryk som fysisk kærlighed og banal (læs: realistisk) vold.

Det første direkte resultat af tegnernes protest var »Phoebe Zeit-Geist« fra 1965 tegnet af Frank Springer efter manuskript af Michael O'Donoghue. Hæftet byggede udelukkende på at slynge alt det i

Stjerne-Hæfternes udødelige Roman-Helte forjager de daarlige kulørte Hæfters Gangstere og Sadister.

(4) Tidens respons på seriehelte, som set af Valdemar Møller i »Politikens Stjernehæfte« 4.

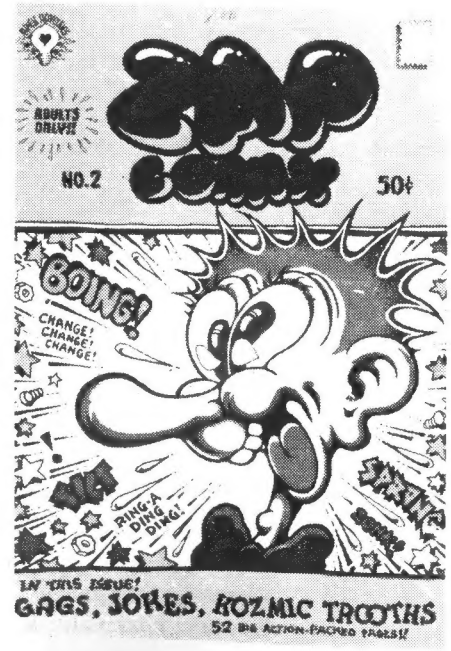

(5) Crumb-forside til »Zap« nr. 2.

(6) »The Wizard Priest«, illustration af Jaxon.

ansigtet på folk, som Comics Code havde forsaget. En smuk, men inaktiv, heltinde, der udsættes for alskens vold med sado-maschokistiske tendenser og sadismen får frit løb. Det var imidlertid en forløber, der ikke havde meget tilfælles med underground-bølgens ånd.

Med flower-power bølgen osptod undergrundsaviserne med det centrale budskab: kærlighed. I disse dukkede først i tresserne underground-strips op midt i Marvels superhelte-trip.

Aviserne var i deres oprør mod amerikas ensretning naturligt grosted for Shelton's Freak-brødre og Crumb's Mr. Natural. — Det var blade, som først og fremmest blomstrede på vestkysten i flower-power landet. — Blade som San Fransisco's »Free Press' og »Open City«, Berkeley's »Barb«, East Village's »Other« og Chicago's »Seed«. Og der var et behov. Undergroundcomics blev et barn med livskraft i sig — Et hurtigtvoksende, langhåret, ubarberet, potrygende og uhyre afholdt — og hadet barn.

»Zap« (5) var ikke det allerførste, men det første, der for alvor slog igennem og banede vejen.

Ting som Jaxon's »God Nose«, Shelton's »Wonder Warthog« og Joel Beck's »Lenny of Laredo« blev ikke publikumssucces'er i første omgang, men Zap markerede for alvor genrens gennembrud — og så rullede lavinen!

Zap nr. 1 (rent Crumb, udgivet i samarbejde med Dan Donnahue og Charles Plymell 1968) blev trykt i et oplag på 5.000 eksemplarer. Da Zap nr. 6 kom i 1973 var oplavet 100.000! »Print Mint« er idag et kæmpeforetagende med kontakter over hele verden. Da det startede i 1964 var det nogle få fanatikere, der solgte plakater i en lille forretning ved navn »Moe's Bookstore« i Berkeley — Bob og Peggy Rita og Alice og Don Schenker.

Mange fulgte i deres fodspor sidst i tresserne. (6) *Jaxon* og Shelton dannede det nu så kendte »Rip-Off Press« sammen med Fred Todd og David Moriaty. Denis Kitchen startede »Krupp Comics Works« i Wilwaukee, Wisconsin. I 69 organiserede Ron Turner »Last-Gasp Eco-Funnies«. Han samlede materialet til Slow Death nr. 1, og i 1970 udgav han det første hæfte tegnet af kvinder, »It ain't me babe comix«. I 71 slog han sig sammen med en fyr ved navn Botand Varga, og Last-Gasp begyndte at udgive et eller to hæfter om måneden. Mange fulgte efter, The San Fransisco Comic Book Company, Company & Sons, Los Angeles Comic Book Company, Wahoo Productions, Big Muddy, Apex Novelties, Myron Moose Comic Book Works ... listen er lang.

Crumb's »Zap« var sort/hvide hæfter med kulørt omslag, en fremgangsmåde, der kom til at danne precedens. I starten var »Zap« rent Crumb, men mange ville være med, og snart kom det til at rumme navne som Victor Moscoso, S. Clay Wilson, Robert Williams, Spain, Shelton og Rick Griffin. Fremgangsmåden med historier af flere forskellige tegnere i hvert hæfte var naturligvis også mere overkommelig tidsmæssigt, da underground-tegnere i modsætning til Marvel og DC-tegnere selv laver hele deres arbejde. Arbejdstempoet er selvfølgelig meget forskelligt. Crumb og Corben er nok nogen af de mest produktive, mens *Kim Deitch* var mere end et år om at lave »Cornfed«. (7)

Arbejdet som undergrundstegner er en blanding af æstetik og økonomi. En tegner skal ikke alene producere sin serie, han skal oftest også sælge

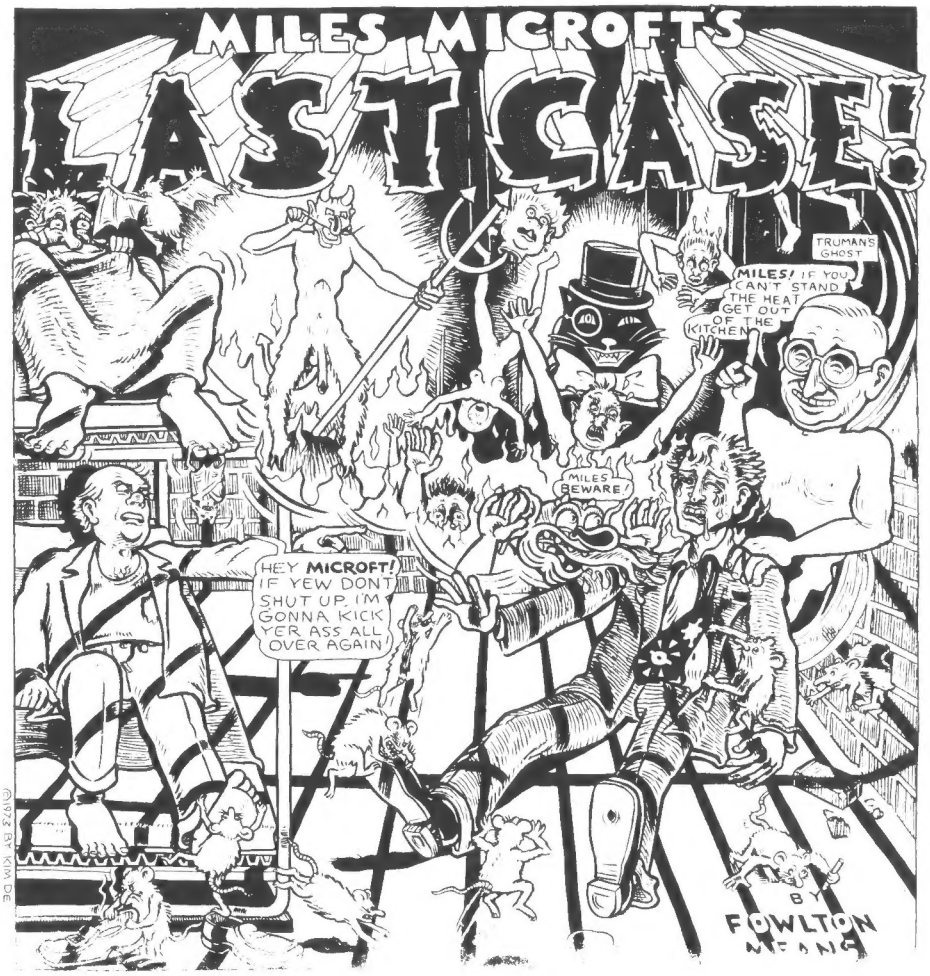
MILES MICROFT'S
LAST CASE!
TRUMAN'S GHOST
MILES! IF YOU CAN'T STAND THE HEAT GET OUT OF THE KITCHEN
MILES BEWARE!
HEY MICROFT! IF YEW DONT SHUT UP, IM GONNA KICK YER ASS ALL OVER AGAIN!
BY FOWLTON

(7) Forside af Kim Dietch.

FIFTY CENTS ADULTS ONLY
No.2
TALES OF
SEX AND DEATH
YOU? LOVE ME?
HA HA HA HA!!
BUT PROFESSOR! THOUGH BRILLIANT, YOU'RE SUCH A MISSHAPEN WRETCH!
SPURN MY AFFECTIONS?? LAUGH WHILE YOU CAN, MY PRETTY!

(8) Roger Brand-forside til »Tales Of Sex And Death« nr. 2.

den — farte land og rige rundt for at sælge et produkt, som han er stærkt følelsesmæssigt engageret i.

Næsten alle nye navne følger det samme mønster. De ankommer til Bay-området (San Fransisco Bay) og tager turen rundt til Print Mint, Rip-Off og Last-Gasp. Hvis vedkommende har et godt hæfte, og det er færdigt, har han en chance. For det meste kommer folk imidlertid bare med nogle sketches og nogle få sider. Så får man en opmuntring med på vejen, men ingen penge. De »gamle« og kendte navne forbliver oftest medarbejdere der, hvor de har slået an. Ofte bliver de editor's på et hæfte, fordi det er en af deres historier, der har givet hæftet dets navn. Således er Spain editor på »Insect Fear«, *Roger Brand* på »Real Pulp« og Bill Griffith på »Young Lust«. En editors arbejde er som regel at lave forsiden og hovedhistorien samt at udvælge resten af bladets indhold. (8)

Der eksisterer en meget tæt sammenarbejdende indergruppe i Bay-området, der gensidigt udveksler arbelder. Således kan man møde folk som Crumb, Brand, Spain, Corben og Trina overalt og i dusinvis af forskellige hæfter. Der er folk, der kender hinanden og har arbejdet sammen i 5-10 år. Dette betyder ikke, at en ny tegner ikke bliver accepteret, han må bare først vise, hvem han er. Blade som »Yellow Dog«, »All New Underground Comix« og »Spaced Out« har dog netop ecceleret ved kun at tage nye navne ind. Jim *Pinkoski* og Thomas Bird er blandt disse. (9)

Responcen på indergruppens tætte samarbejde (som altså ikke har noget med monopol at gøre) på ting som f.eks. »Zap«, »Skull« og »Pulp« har været, at mange nye navne selv udgav deres ting. Dette har som regel ikke noget at gøre med, at et af de større og bedre etablerede foretagender har afvist arbejdet; men skyldes simpelthen, at kunstneren ikke har været interesseret i at vente 1/2 år til et helt år for at få sine ting på tryk.

Der er sket meget nyt, siden underground-genrens fødsel.

Kvindebevægelsen fik selvfølgelig også sin part af mediet. Det startede

(9) Jim Pinkoski-reklame for kendt amerikansk serieforhandler.

som nævnt med »It ain't me babe comix« i 1969. (10) *Trina*, der på det tidspunkt lavede forsider til kvindebevægelsens lokale avis lavede også forsidne til dette hæfte. Det var en kollega af tidens kvindelige helte i tegneserieverdenen: Wonder Woman, Sheena etc.

Trina, Michele Brand og Willy Mendez var pionererne på dette område. Trina har lavet ting til »The San Fransisco Comic Book« 3, »Teenage Horizons of Shangri-La« 2, »The Kids Liberation Coloring Book« og har selv lavet »All Girl Trhills« og »Girl Fight«.

(10) Trina-illustration. Kvindelig bowler vælter kegler - manden bærer indskriften på trøjen »I am macho *and I am* proud«.

Det første udelukkende kvindefremstillede hæfte kom i 1971 med »Tits and Clits« af Lyn Chevli og Joyce Sutton. Hæftet er nok, var i hvert fald da det kom, det, der mest af alle handlede om kvinder og kvinders vilkår (på kvinders vilkår), i modsætning til »Girl Fight«, der var mere politisk argumenterende i sit indhold. I 73 kom et hæfte ved navn »Abortion Eve« af Chin Lyvely og Loyce Sutton. (Mon ikke det er en berettiget mistanke, at Lyn Chevly og Chin Lyvely er meget gode venner?) Hæftet er efter min mening virkeligt stærkt. Det er lavet på grundlag af samtaler med hundredevis af mennesker, og fortæller historien om en abort belyst fra enhver tænkelig synsvinkel. Miljømæssig, religiøs, financiel, følelsesmæssigt ... det hele er med, og selve indgrebet er forklaret fra ende til ende. Dette hæfte vil sandsynligvis være bedre at læse, for en der skal igennem en abort, end enhver bog om emnet. (11)

»Wimmens Comics« oppebærer også med rette titel af at være kvinders arbejde. Her møder man kunstnere som Michele Brand, Sharon Rudall, *Shelby, Lee Marrs*, Trina, Lora Fountain og Patricia Moodian som editor. »Wimmens Comics« blev kritiseret, fordi en del af indholdet, som senere i Abortion Eve, var meget spontant og »upoleret« — hvilket var noget af en falliterklæring fra kritikernes side. Hele hæftets pointe var, at en kvinde ikke ligner den idealfigur, som mandlige cartoonister har stillet op. Ingen

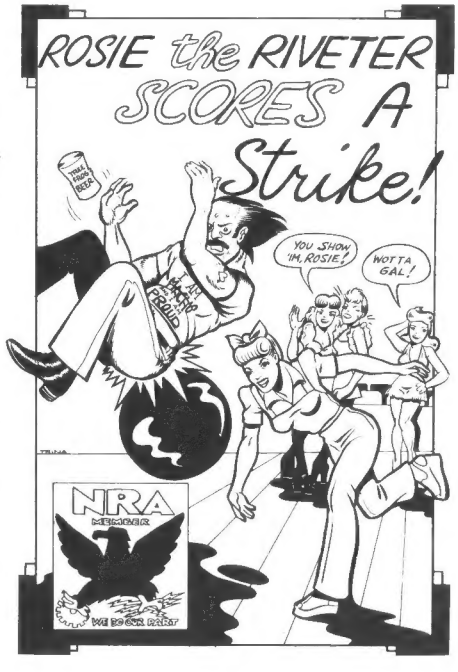

COMICS IS GOOD!
SEE PUDGE (GIRL BLIMP)
"GEE WHIZ, COMIX IS YUMMY.
FULL OF TRASH, CALORIES,
AND INK! MADE FROM REAL
TREES, THEY'RE ORGANIC!
GET SOME TODAY!
FOR MORE CRUMBS OF WISDOM FROM THIS LIL' TUBBY,
LOOK FOR HER OWN COMIC
THIS SUMMER FROM LAST GASP
ECO AND TO BE SEEN LATER
THIS YEAR IN MS. MAGAZINE.
THE FURTHER
FATTENING ADVENTURES
OF PUDGE, GIRL BLIMP

kritiserede Crumb for at tegne barokke, ranglede, klodsede, misskabte personer i de tidlige »Zap«'s, så hvorfor kritisere kvidner for at gøre det samme? (12) Iøvrigt fik »Knulp« herhjemme en kraftig medfart af en kvindegruppe på grund af sin forside. Man kan jo i den forbindelse kun håbe på, at der også i Danmark vil blive taget fat af kvindelige kunstnere — idéen er jo immervæk den frie tankes udfoldelse, og kvinders arbejde om kvinder vil naturligvis være et skønt skridt videre i den danske undergrundsseries udvikling. Jeg syntes det var en skøn forside. Det er forkert at hæfte sig ved, at det tilfældigvis blev en nøgen pige, — dem vrimler amerikansk underground jo også med, det er den kusntneriske idé bagved, der virkelig siger noget. Man skal også læse tegneserie mellem stregerne.

Undergrund-mediet er åbent for både kvinder og mænd, på en måde som »overgrounds« aldrig vil blive det. Det siger ikke til en kunstner, hvilken stil vedkommende skal lære eller hvilken fantasiåbenbaring der skal plagieres. Derfor har også mange overground-kunstnere følt sig tiltrukket af mediet. Wally Wood (Mad, Daredevil, The Cat, Plop, Hercules Unbound mmm) lavede en historie til »Weird Fantasies«. Harvey Kuttzman (redaktør på de første »Mad« hos EC. Ligesom Wally Wood med i den klike, der efter at William Gaines overtog EC i 48 kæmpede for seriens frihed) lavede omslaget til Krupp's »Snarf« 5. *Jeff Jones* lavede Spasm 1 for Ron Turner. Will Eisner gav

(11) Tegneserier er goooodt - *Lee Marrs.*

Denis Kitchen på »Krupp« rettighederne til at genoptrykke Spirit. (13)

I et underground-hæfte kan en kunstner videregive, hvad han har lyst til — og det tilhører ham, ikke selskabet der udgiver det. Undergroundtegneren beholder selv copyrighten til sine historier og figurer, sine titler og hæfter og han ejer selv original-arbejderne.

Et oplagt eksempel på forskellen mellem over-og underground er nok en konfrontation imellem »The Air Pirates« og Walt Disney Productions.

Dan O'Neill startede The Air Pirates Studio i 1971, og arbejdede sammen med *Gary Hagren*, (14) Ted Richards og *Bobby London*. (15) Gruppen udgav to numre af »Mickey Mouse meets the Air Pirates Funnies« med et slag for frihed og fri fantasi. Disney havde indpodet denne mus i deres hjerner fra barnsben, og nu ønskede de at videregive *deres* associationer. Walt Disney Studios lagde sag an, og der blev nedlagt forbud mod yderligere salg af The Air Pirates

(13) Jeff Jones illustrationer fra »Spasm«.

Studio's produkter.

Med undtagelser som Conan, Kull mm kører overgrounds sløjt i USA. I sammenligning med undergrounds trækker de det korteste strå. Det betyder mindre at et selskab udsender 46 hæfter om måneden, hvis de fleste ikke kan sælges. Kritikerne af underground trækker de hæfter frem, der kom ved genrens start og solgtes dårligt; i dag har denne argumentation imidlertid ingen bund i virkeligheden.

Undergrundshæfternes råt for usødet og direkte form er beviset på genrens frie vilkår og fleksibilitet. Mange undergroundslæsere ser dette som netop eksponenten for en allestedsnærværende æstetik. Anatomi er ikke alt — den stiliserede anatomi i Conan's og Killraven's favør er ikke den mindste smule mere realistisk end anatomien hos Crumb's truckers eller Shelton's freaks.

Via Zap (16) er *Robert Crumb* uden tvivl den mest estimerede og kendte udnergroundtegner. En af »klassikerne«, som dukker op overalt, hvor genren diskuteres. Han blev født i 1941 eller 42. Gik på high School, hvorefter han fik arbejde hos »American Greetings Corporation«, hvor han tegnede lykønskningskort. Det gjorde han i 6 år, mens han syslede med mere spændende opgaver i sin fritid.

(14) Jammen er det ikke...? Gary Halgren illustration (på kufferten: Sunny Viet Nam, visit Lovely Paris).

DUCK and WEEVIL
LOOK WHAT I GOT MR. DUCK! THE ORIGINAL IRVING INKBLOT!
PUT HIM IN A 7 FOOT BAGGIE AND DON'T TAKE HIM OUT OF YOUR FILE CABINET!!
A-HEM!
BEST WISHES
BOBBY ©5/20 OUDON 1973

Han lavede bl.a. det kendte omslag til Janis Joplin-Big Book« og føromtalte Harvey Kurtzman's »Help!«. Efter succes'en i 1968 med Zap blev Crumb snart, både i kraft af at være foregangsmand og af sin store produktivitet, et allestedsnærværende fænomen. »Despair«, »Slow Death«, »Black & White Comix«, »Bijou Funnies«, »El Perfecto«, »Tales of the Tube« og meget, meget mere. Han har endda kastet sig over pladeproduktionen og har udgivet et par 78'ere, senest med »R. Crumb and his Keep on Truckin' Orchestra«. Endelig blev han jo også verdenskendt via celloid-strimlen med sin Fritz the Cat, selv om han ikke selv tegnede til filmen.

Hans produktion har været typisk for underground-tegnerne, ligesom hans Mr. Natural har været en slags bomærke over genren. Han er personifikationen af mediets karakteristika. Det drejer sig ikke om politisk propaganda, men om den kamp mod ensretningen som manifesteres i kunstnerens fabuleren somd et f.eks. kommer stært til udtryk i dejlige »Despair«, hvor hans ingredienser som ofte før er sex, racehad og stoffer.

Inspiration fra Crumb møder man overalt, og hans funktion som forbillede er ofte meget iøjenfaldende — uden at være kunstnerisk indskrænkende.

Den anden »store« (17) af de

(15) Ligner den and for meget? Bobby London.

deciderede underground-tegnere er selvfølgelig *Gilbert Shelton*. Han var også med helt fra starten i Bay-aviserne, og en af hovedmændene bag Rip-Off Press. Med hæftet »Wonder Warthog« var han endda foregangsmand for »Zap« — omend succes'en ikke var, hvad den senere skulle blive. Imidlertid er det jo nok de tre freakbrødre, der først og fremmest knytter sig til hans navn. De er essencen af amerikansk underground-miljø, dets ånd og levevis. Den evige kamp for frihed i en verden af razziaer, diskrimination, Oakies from Muscogie, drilagtighed og indbyrdes uoverensstemmelser. Selve indholdet er ret forskelligt fra f.eks. Crumb's ved at være mindre filosofisk. Det bygger mere på den gode gag; men er alligevel utroligt meget underground på grund af miljøet og Shelton's remedier som handlingens regissør. Chick Young's Blondie havde nok set nogenlunde sådan ud i et underground-miljø.

En helt vidunderlig ny sag fra Shelton's hånd hedder *»Give me Liberty!«*, og er hans version af den amerikanske revolution. Han følger meget nøje de korrekte historiske begivenheder og data — men undergrundens ånd svæver over siderne — og over konklusionen. Hvis man gav sig til at bruge denne bog i folke-

(fortsættes på s. 10)

(16) Selvportræt af Crumb.

Tegneseriemarkedet

Anmeldelser Danmark

Legionen, 1. samling (af Brant Parker, Bill Rechin og Don Wilder, Interpresse Mini-Album 1976) kr. 5,50.

Der bliver ikke sparet på lovordene i »forordet« til Interpresses ny MINI-ALBUM — den første samling af avis-serien LEGIONEN, som skylder veteranen Brant Parker (»Troldkarlen Kogle« — men ikke (så vidt mig bekendt) B.C. som der står i forordet) sin oprindelse, men iøvrigt produceres af et triumvirat — foruden Parker de mig ubekendte Bill Rechin og Don Wilder. Af forordet fremgår at Rechin tegner serien, og Wilder laver gagsene — desværre kvæles skribenten af grin før han får afsløret Parkers rolle i samarbejdet; han har måske bare fået idéen og sidder nu begejstret og klapper i sine små hænder?

Så sjovt synes jeg nu heller ikke det er. »Legionen« er blot en af utallige serier der kører efter det samme princip som B.C. og »Troldkarlen Kogle« — uden at nogen har overgået de første årgange af disse veteraner i genren. Princippet er at man først og fremmest benytter sig af en række gammelkendte temaer — vel snarest klichéer — som læseren forudsættes at kende, og så varierer pointerne over disse temaer på mere og mere spidsfindige måder. En anden fidus går ud på at figurerne i serien siger et eller andet, hvorefter billederne viser at de mener det stik modsatte. Dét var pointen i ni ud af ti striber i serien »Dyreriget« som Politiken da heller ikke holdt ud så længe.

Her benytter man sig af et noget mere differentieret begrebsapparat, men fornyelser for genren som helhed bliver der ikke tale om med »Legionen«. Serien virker endda i flere henseender som et direkte plagiat af »Troldkarlen«, f.eks. synes jeg ikke der er langt fra »gespenstet« i den serie til fangerne i »svedekasserne« her.

Måske forudsætter »Legionen« et større kendskab til fremmedlegionærers liv (via film, bøger osv.) end jeg — og jeg formoder, min årgang — besidder. Jeg har i hvert fald indtrykket af, at grunden til jeg ikke synes serien er *ligeså* skæg som Troldkarlen, i flere tilfælde er at jeg ikke er hjemme i situationen på forhånd — og måske ligefrem ikke *forstår* hvad der er det morsomme.

Nogle steder skyldes dette nu også Bill Rechins tegnestil. Den er ligesom tekst og idé lagt så tæt som muligt op ad Parker og Harts — men nu forstår jeg meget bedre det jeg læste forleden i Politiken om Parkers tegneteknik: Werner Wejp-Olsen skrev at Parker var forbløffende omhyggelig og måtte anstrenge sig meget for at opnå den stil der giver indtryk af at stregerne følger tilfældighedens princip på papiret.

Bill Rechins stil virker ligeså tilfældig — men fidusen ved »Kogle« er at tegningerne *trods* tilfældighedspræget faktisk lysende klart og entydigt viser det de skal fortælle. Her i »Legionen« er der helt anderledes muligheder for mistolkninger; en af dem er at personerne — allerværst at legionærerne og deres fjender, beduinerne — ligner hinanden alt for meget. Det må tegneren jo lastes for — men Parker kunne godt have givet Rechin et grundigere kursus i sin teknik før han slap ham løs på »sin« idé.

Nu er jeg faktisk kommet til at skrive for meget negativt om serien — det må endelig understreges at serien sågu da *er* morsom; man stiller bare for store forventninger efter sådan et forord. Jeg tror jeg synes bedst om fortets to officerer, løjtnant Poulet og oberst Pløhn; obersten er et typisk kliché-element, benhård og skånselsløs. Eks.: Sergenten siger: — Denne lille beskidte snog forsøgte at desertere, sir ... Obersten: — Få fat i seks skarpskytter til henrettelsespelotonen! Desertøren: — ... Men, det er min fødselsdag, sir ... Obersten: — Få fat i seks skarpskytter der kan *synge!*

Det er da egentlig ret vittigt - og i den dur kører serien når den (synes jeg) er bedst. De »umulige« oversættelser, som Troldkarlen ustandselig plages af, er sjældne her — det kan skyldes tre ting: 1) at »legionen« ikke gør i den slags vitser (usandsynligt), 2) at den er helt superbt oversat (af Paul Schiøtt), eller 3) at man har udeladt de striber. Jeg ved ikke hvilken der er den rigtige — men den er i hvert fald ikke *dårligt* oversat, nogle steder kan man se der har været kringler som er klaret udmærket. Tekstningen er også fin, den er smuk og letlæselig uden at bryde med tegningernes henkastede karakter.

Ole Rasmussen

Rødderne — Allers Månedshæfte Nr. 27 (af Bud Blake, Aller 1976, 32 s. farvehefte) kr. 5,75.

RØDDERNE (på engelsk TIGER) er en af de mange humoristiske avisstrips, der tager sit udgangspunkt i børns dagligdag. Den minder en del om *Radiserne* og Dick Cavalli's

Winthrop uden dog at være i besiddelse af førstnævntes stærke persongalleri. Personernes optræden og seriens humor i det hele taget ligger også nærmere, hvad man kan forvente af almindelige børn, end det vi ser i *Winthrop* og *Radiserne*, der i stor udstrækning kører på de medvirkende børns snusfornuft, overvældende teologiske viden og filosofiske betragtninger.

Rødderne er blevet tegnet af Bud Blake siden 1965 og har herhjemme kørt i et af ugebladene i en årrække. Den samling, Aller har udsendt i dette månedshæfte, er et-sides episoder (sandsynligvis søndags (halv) sider). Trykning og papir er acceptabelt, mens farverne er temmelig dårlige. Derimod er Bud Blake's enkle tegninger, der er kendetegnet ved en bevidst rodet streg suppleret med sorte flader, ganske raffinerede. Pointerne er lige ud af landevejen. Gennemgående er serien mere pudsig end egentlig grinagtig.

Hæftet er læseværdigt, hvis man ikke sætter næsen op efter de helt store latterbrøl, og kan da altid være en afveksling fra *Radiserne* og de andre humor-serier, som efterhånden er kørt lidt i stå i mangel af nye idéer.

Hagbard Bersærk, Allers Månedshæfte nr. 26 (af Dik Browne, Aller 1976, 32 s. farvehefte) kr. 5,75.
Bagbard Bersærk nr. 1 (af Dik Browne (?), Aller 1976, 48 s. farvealbum), kr. 12,85.
Dik Browne's serie om den grumme viking Hagbard fik for nogle år siden en pris som årets bedste humoristiske strip. Også herhjemme har den opnået stor popularitet (mener Aller i hvertfald), så nu skal vi lige med et velsignes med dels en albumserie med Hagbard og dels flere månedshæfter med søndagsepisoder.

Hagbard drager ofte i leding og plyndrer og hærger i udlandet som det sig hør og bør for en hensynsløs viking, men i hjemmet er han noget af en tøffelhelt plaget af en skrap kone, en artig søn, der ikke er i besiddelse af en eneste af de dyder, som kendetegner en god viking, og en datter, der er seksten og stadig ikke er gift.

Godtnok *er* serien en af de skæggeste humorstrips, der findes lige nu, og mimikken i Dik Browne's tegninger er ligesom hos læremesteren Mort (*Basserne*) Walker uhyre udtryksfuld. Der bruges et minumum af streger til både personer og baggrunde, og alligevel fremstår figurer og miljø klart.

Når jeg til trods herfor tror, at de danske læsere vil finde, at det er lige lovlig meget med alt den Hagbard på én gang, skyldes det, at serien — selvom den altså er morsom — ret hurtigt virker triviel, hvis man får den i for store doser, og desuden er de enkle tegnigner ikke rigtig i stand til at fylde et helt album ud. Det bliver for kedeligt. Månedshæftet med regulære søndagsepisoder kan godt gå an, fordi billederne ikke er så store, og fordi farverne er gode, men det store album er bestemt ikke pengene værd. Det koster 12,85 og er læst på fem minutter. Det består af »længere« historier, der (med få undtagelser) næppe er tegnet af Browne. De er for lange til, at de kan være søndagsepisoder, der er ombrudt (med mindre man har stykket dem sammen af flere episoder), og desuden ligner tegningerne heller ikke rigtig. De er for sjuskede.

Da der står nr. 1 på albummets forside, må man vel formode, at det er meningen, der skal komme flere, men jeg tror ikke, den gode viking er i stand til at bære en hel albumserie.

Er man interesseret i en lidt mere dybtgående anmeldelse af indholdet i *Hagbard*, så se Anders Hjorth Jørgensens i KS 5.

Niels Peter Roland

Stakkels and nr. 1 (skrevet af Steve Gerber, tegnet af Frank Brunner, 36 siders sort-hvidt hæfte, Interpresse 1977) kr. 3,85.
Her er så endnu et forsøg på at introducere en af de efterhånden adskillige Marvel-serier, som på kort tid har opnået mægtig popularitet i USA, i Danmark. Hvorvidt Howard the Ducks stjerne allerede er for nedadgående igen i hans hjemland, ved jeg ikke noget om — men det er jo ikke så få af den slags serier der er drønet ud ligeså hurtigt som de kom ind.

Med »den slags« mener jeg serier som har repræsenteret en helt ny genre, noget som ikke er set før — i det mindste ikke i en årrække. »Stakkels And« kan vel sammenlignes med E.C.s (»MAD«) tegneserieparodier på — blandt andet — andre tegneserier, men Marvel har altså ført idéen helt igennem og lavet et serie*blad* som parodierer selskabets egne (og andres) blade.

Og det synes jeg er en smaddergod idé. Der er tryk på lige fra starten, og i løbet af det første nummer (som godt kunne lade til at være en forkortet version af *to* historier) får Steve Gerber og Frank Brunner lavet grin med science fiction-, super-, skræk- og sværdserier samt muligvis nogle jeg ikke har registreret.

Som følge heraf er handlingen mildt sagt kaotisk — den skrider eller rettere *tromler* frem og tager de mest forbløffende vendinger — man bør ikke søge efter en rimelig sammenhæng i begivenhederne — hvilket både er bestemt af omstændighederne: det må vitterlig være svært at blande alle genrerne sammen på en *logisk* måde — og er en del af karikaturen, idet handlingen jo også tit udarter til det mere afsindige i de serier »Stakkels And« parodierer.

Dét er alt sammen meget skægt — det er tydeligt at seriens skabere kender deres »ofre« *first-hand*, for de får virkelig trukket nogle af de forskellige genrers (ufrivilligt) morsomme sider frem — ikke mindst i

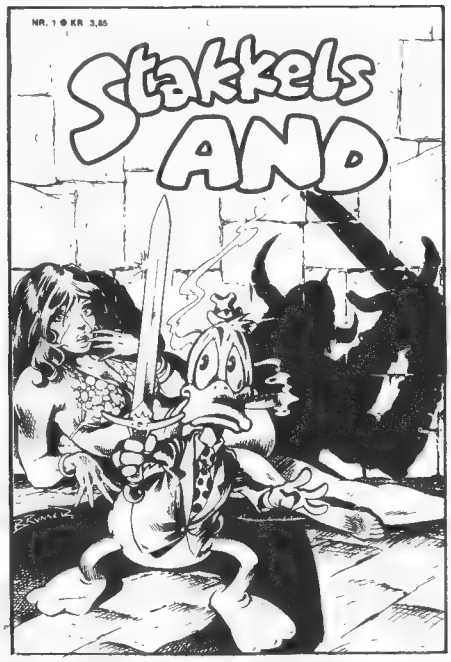

replikkerne. Her er jeg især begejstret for den underskønne mø Lillian — det er sandelig den højere åndfuldhed hun giver udtryk for.

Billedsiden er ikke så meget en udlevering af »ofrene« — stregen er såmænd ikke mere grotesk end i Marvels »alvorligt« mente serier, og det eneste der er anderledes er denneher dødssyge and der jokker rundt og nok undres, men ikke lader sig ryste af nogen af de besynderlige ting han kommer ud for. Den kontrast er selvfølgelig et komisk virkemiddel — og det kan godt være det havde været for meget hvis hele stregen, i stil med »MAD« — og ligesom teksten og handlingen i serien her — karikerede sine forbilleder.

Kontraster bruges også i teksten — f.eks. i den helt pragtfulde historie om vampyr-koen; kan der tænkes noget så totalt udramatisk som en ko — og så skildres det *i dybeste alvor* hvordan den genopstår fra graven med en umættelig blodtørst. Det er faktisk umådelig morsomt.

Til gengæld synes jeg godt teksten kunne have været nednu strammere i sin karikatur — der er temmelig lange sekvenser som egentlig blot fører historien fremad. Det burde være muligt at være morsom hele tiden. Alt i alt er »Stakkels And« dog lykkedes mægtig godt, og der er mange gode passager; forfatterne får også langet lidt ud efter aktuelle samfundsproblemer såsom forurening og arbejdsløshed, og læseren sidder med en rar fornemmelse af at der ikke er så farlig meget der er dem helligt.

Men selvom der ikke bliver øvet censur må der jo være visse naturlige grænser for sådan en series virkemidler og for mængden af stof der kan tages under behandling — her er man altså gået i gang med et praktisk taget uberørt materiale, og det bliver spændende at se hvor serien udvikler sig hen når materialet ikke er så uberørt længere: om forfatterne er indstillet på at presse ballonen til den segner, og så fortsætte på rutinen og de læsere der bevidstløst bliver ved at købe et blad når det først er begyndt — eller om de er i stand til at forny den og køre videre ad andre spor.

Foreløbig kan vi blot nyde de første, »nemme« numre som dog ikke er for uindviede. Det meste af komikken består i at lave grin med nogle serier som man helst skal kende for at synes det er morsomt. Jeg tror ikke folk der kun kender Anders And synes det er specielt skægt at han går rundt med en cigar i munden. Endvidere er der en del detaler af dem for feinschmeckere — som man sidder og glæder sig over at man har lagt mærke til og som jeg synes tegneserieforfattere og måske navnlig -tegnere skulle dyrke meget mere.

Oversættelsen lader til at være udmærket — Holger er i hvert fald et fint navn til anden; Per Sanderhages forsøg med ordspil synes jeg ikke falder ligeså heldigt ud. Og så kunne jeg godt tænke mig at vide hvad der er blevet af Spider-Man, som ifølge en undertiden pålidelig kilde optræder i bladets amerikanske udgave?

Ole Rasmussen

Peyo: Benny Bomstærk: Fru Adolfine — og Peyo: Astrosmølfen, begge Carlsen IF., 14,50 pr. stk.

Disse to albums er begge småbørnsseriehæfter, men ret forskellige på trods af samme ophavsmand. Men for at ta lighedspunktenre først: begge henvender sig til læsere under ca. 12 år, begge har fantasi-begrebet sat i højsædet, dvs. der er ingen illusion om virkelighedsnærvær i disse serier. Tegningerne er meget enkle og klare, bevidst børnevenlige, sproget tilsvarende enkelt med et lavt abstraktionsniveau. Tegningene er måske nok lige lovlig enkle og skematiske i Smølferne, mens det i Benny-historien kun er med til at klargøre og virker efter hensigten. I B.B. er der visse despriptive tegnigger der dog er fulde af detaljer, men på samme overskuelige måde som i andre nyere belgiske serier, jfr. Tintin-traditionen.

Benny-serien henvender sig til et mere bevidst børnepublikum end Smølfeserien. Historien om fru Adolfine er fuld af sprudlende fantasi, spænding, humor og kvikke replikker. Temaet er, at Benny møder fru A. der viser sig at være en robot, der afhængigt af den elektriske kodning kan være hhv. »god« eller »ond«. En skæg historie, der dog nok kan kritiseres for de sædvanlige myter om stærke drenge, der vha. deres fysiske styrke er i stand til at klare alle problemer.

Smølfehistorien er derimod komplet tåbelig, ideforladt og kører i et utroligt langsommeligt tempo. Der er adskillige sider mellem der bare sker en smule, der ligner lidt action eller spænding. Albummet kører konstant på en sproglig gimmick, der den første side er OK, men som blir umådelig trættende og irriterende, når man opdager, det kører videre i samtlige strips hele vejen igennem, nemlig at ordet/begrebet »smølf« bruges til alting, både til diverse navneord, udsagnsord, tillægsord, biord etc. Det er ikke spor skægt — 62 sider i træk. Et meget banalt og trivielt album.

Bent Værge

BENNY BOMSTÆRK NR. 3: »De røde taxier« (tekst: Peyo, tegninger: Peyo, farver: Will, oversættelse: Ib Schifter Schou). Carlsen/if 1976, kr. 14,50.

Det ses tit, at den første historie i en serie er den, forfatteren kæler mest for, gør mest ud af.

Det nærværende album blev tegnet i 1962 og det er det første i den originale rækkefølge - og selv om jeg synes udmærket om de øvrige albums i serien, må jeg dog sige, at dette (efter min mening) er langt det bedste.

Historien handler om et stort taxi-selskab, der kommer til byen og fuldstændig udkonkurrerer den lille privat-taxi-ejer, hr. Madsen. Firmaet viser sig dog at have andre formål end at køre taxikørsel - og Benny og hr. Madsen må så prøve at afsløre fup-firmaet og forpurre planerne. I løbet af historien når de vidt omkring - bl.a. havner de på en (næsten) øde ø i sydhavet.

Tegningerne er tegnet i den traditionelle belgiske stil (før Peyo blev ansat på Dupuis arbejdede han i et tegnefilmsstudie sammen med André Franquin, Morris og Eddy Paape - skægt nok skulle de tre af disse (Peyo, Franquin og Morris) blive nogle af belgiens ypperste seriefortællere

og stilskabere).

Tegningerne har måske meget lidt action og figurerne virker tit stive; men sådan er Peyos tegnestil nu engang, også i andre historier...

Det, som gør albummet så pragtfuldt er imidlertid alle finesserne...de små humoristiske indslag. F.eks. en scene på politistationen, hvor Benny vil anmelde direktøren for taxifirmaet og forklarer hvordan han slog direktørens håndlanger ned for at kunne stikke af. Politimesteren sender ham hjem og beklager sig med en hovedrysten over, at nutidens børn ikke læser andet end tegneserier...Hvorefter han sætter sig ind på sit kontor med »Felix« i hånden... Eller indledningssekvensen (som skal vise Bennys særpræg), der går fra den ene barokke overdrivelse til den anden.

»De røde taxier« er et eksempel på, at det godt kan lade sig gøre at lave fremragende underholdning for børn og barnlige sjæle (dem findes der jo heldigvis stadig nogle stykker af).

Peter Madsen

Udland

Uoplagt historie
Bob Morane i Les Sortiléges De L'ombre Jaune, Dargaud 1976. Pris: 28 kr. Fås bl.a. i Fantask.

Den belgiske tegner William van Gusten (pseudonym: William Vance) er kendt for trivielle serier som Howard Flynn og western-serien Ringo. Hans Bob Morane er indimellem et et par trin bedre og hans Bruno Brazil er såmænd en antagelig agent-serie når det nu skal være. Her har Vance trods alt forsøgt at flippe lit ud billedmæssigt. Og iøvrigt er historierne i Brazil som regel nogenlunde gode.

Men tilbage til vor ven Bob Morane, som det her handler om. Han har besøgt Danmark en enkelt gang i albumform, via Lademan i Super-serien, og det var ikke så skævt endda.

Dette album er en halvkedelig sag. Historien af Henri Vernes er en snørklet og anstrengt science-fiction historie med troldmænd, trylleringe og maskiner, vilde barbarer og vikinger, dæmoner og ufoer, og sluttelig en kosmisk Godfather, der materialiserer sig ud i universet. Der blir bokset lidt frem og tilbage, skudt en enkelt drage og nogle veldrejede kvindfolk kigger et par gange læseren ud i øjnene med henholdsvis blå og brune mandelformede øjne. Meget mere er der egentlig ikke at sige om denne uoplagte historie. Billedmæssigt kilder den sgu heller ikke min æstetik.

Uden at ville skade Fantask på deres næringsvej, tror jeg ej de vil kunne sælge særlig mange eksemplarer af dette album. Vance skulle holde sig til Brazil og arbejde på at gøre den bedre. Indtil da kan vi andre (som kongen sagde) sagtens finde noget bedre at bruge vore penge og tegneserieentusiasme på.

Ole Lindboe

Moliterni, C.: Eclipso — le magicien de la planète Morte. Af C. Moliterni og R. Gigi. Neuilly-sur-Seine, Dargaud, 1976. 48 s. (Agar, 3).

Starten på dette franske science fiction tegneserie-album er pigen Zarras og drengen Agars ankomst til planeten Morte i deres sommerfugle-lignende rumskib. Ikke overraskende leder de efter deres dødsfjende, troldmanden Toimaker. Det eneste, de finder på planeten, er en anden troldmand, Eclipso, som heller ikke nærer de varmeste følelser for Toimaker.

Sammen fortsætter Zarra, Agar og Eclipso eftersøgningen af den fælles fjende, og efter at have overstået en række farefulde prøvelser på planeten Apovia finder de sluttelig frem til Toimaker. Og selvfølgelig sættes den onde troldmand skatmat og må nu vente til nsæte episode, hvor han så igen kan gøre sig håb om at blive universets behersker.

Sammenlignet med seriens første episode, »les jouet malefiques«, er »Le magicien de la planète Morte« ikke særlig bemærkelsesværdig. Man savner Toimakers eventyrlige legetøjsunivers og hans fantasifulde robotter, som på en gang bibragte historien poesi og kriblende uhygge. Sammenlignet med andre frembringelser for børn indenfor tegneseriemediet hører den imidlertid til i den øverste halvdel. Gigis illustrationer er veldisponerede i indhold og sammenkædning og indeholder en række stereotype figurer, som ved hjælp af en farverig »uniformering« fungerer som effektive grafiske tegn og handlingsbærere. Teksten er børnevenlig i sin enkelhed og prøver ikke at forklare ting, som kan »læses« i billederne. Kort sagt, der er tale om et særdeles mediebevidst produkt.

Er denne episode ikke særlig stemningsfuld i forhold til den første, besidder den dog et andet fortrin. Den er mere ironisk i spillet mellem Agar og Zarra. Eclipso er nemlig genstand for pigens dybeste beundring og dyrkelse, hvilket frembringer en dybt jaloux Agar med tendenser til at optræde som uudholdelig, patetisk heltefigur.

Det skulle forøvrigt ikke undre mig om Moliterni og Gigi har skævet lidt til Judy Garland-musicalen »The Wizard of Oz« før skabelsen af dette albums yderst originale persongalleri. Visse figurers udformning peger ihvertfald i den retning!

Anders Hjorth Jørgensen

Le triomphe de Mac Coy, Tekst: J.P. Gourmelen og tegninger: A.H. Palacios, Dargaud, 1976.

Jeg har ikke læst alle de foregående album, så jeg har et par løse ender i historien, men dette album rykker ikke ved mit almindelige indtryk af serien. Jeg synes at Palacios tegner pokkers godt. Hans stil er overrealistisk, dvs han går lidt om på den anden side af den rene realisme og understreger hver fure i ansigtet, klædedragten og landskabet, ofte lige til grænsen af karikaturen. Men når Palacios nu tegner så godt, virker det ekstra generende, at han tit sjusker med proportioner og ansigter. Og i denne sammenhæng er der afgjort tale om sjusk, og f.eks. ikke om stil, fordi præcise tegninger veksler med halvskæve på en helt tilfældig måde.

Hvad angår historien og farverne, så smøres der tykt på. Rød, gul og orange vælter ud i hovedet på læseren. Det fungerer meget godt, men man kan ikke kalde det elegant. Historien indeholder alle den europæiske westerns gode kendetegn,

milevidt fra amerikansk westerns pænhed og spejdermoral. Brutaliteten i den europæiske western har for mig næsten æstetisk og rituel karakter (det samme gælder den japanske samurai-western), men der er en grænse, og den overskrides ofte i Mac Coy, hvor et vulgært og banalt slagsmål eller primitiv vold træder i stedet for det smukke, rituelle opgør mellem optrædende, der som typer er suveræne, rendyrkede og spændende. Iøvrigt er historien i Mac Coy, som i andre spansktegnede westerns, skæmmet af, at handlingen bestandig styrtdykker sig ud af de døde punkter, og det tyder ikke på at forfatteren har greb om sin historie fra starten.

Mac Coy er ikke uspændende, men der er langt til niveauet i de bedste europæiske westerns (Blueberry og Comanche).

ole hansen

NYT FRA UNDERGRUNDEN

Milton har sørget for at landet beriges med endnu et nummer af Carl Barks & Co. Det er efterhånden blevet no. 7 i rækken. Nummeret indeholder en længere analyse af Barks-episoden Lost In The Andes, skrevet af Göran Ribe, et større interview med Carl Barks plus de sædvanlige kommentarer & anmeldelser. Jussi i Pegasus har overtaget distributionen efter Carsten Søndergaard, derfor sælges Carl Barks & Co. nu fra: Pegasus, v/Jussi Olsen, Brågårdsgade 3, 2200 København N. Giro 93 011 94. Prisen er 10,85 kr.

...Og mens vi er ved ænderne, så har Gammeldonaldisterne i Norge udsendt Donaldisten no. 13, bladet markerer 3-året for Donaldisten's udgivere (uforståeligt...man festskriver inde i bladet for 3 års jubilæum, mens man udenpå skriver 5. årgang). Ellers er der såmændt intet galt med Donaldisten denne gang. Mange spændende & alsidige indlæg, artikler, anmeldelser mm. Det bør yderligere bemærkes at hele bladet kan læses uden yderligere besvær. Det pæneste nummer af Donaldisten jeg har set ind til nu, da....Donaldisten B fås fra giro 5 28 77 15, Det Danske Serieakademis Læserservice formedelst 5,00 kr.

- Aktuelt -

Danmark

SERIEFORBUNDET

Seriemediet no. 2, er på vej. Inden længe vil bladet lige klart & selvfølgelig straks blive udsendt til alle medlemmer af forbundet. Den letteste & sikreste måde at skaffe sig Seriemediet på er ved at melde sig ind i Serieforbundet. Så vil man fast modtage Seriemediet.

Serieforbundet er engageret i science fiction festivalen dette forår. Forbundet står for en udstilling om science fiction i tegneserier. For yderligere informationer om sf-festivalen kan kon-

I samarbejde med huset arrangerer Serieforbundet tegneserieudstilling i Huset i perioden d. 31/10-13/11 1977. Udstillingen, som laves på foranledning af sidste års udstilling, skulle gerne blive rigtigt dækkende for seriekulturens udbredelse i DK. Mere om udstillingen i Huset senere.

RUNEPRESS

Kulørte Specialsider nr. 2, »Asterix og hans gæve fædre« er blevet forsinket helt tilbage fra efteråret. Nu er omslaget trykt og ca. 15. april skulle hæftet være færdigt. Det kommer til at koste 19,50 kr. og bringer interviews og stof med forfatteren og tegneren, René Goscinny og Albert Uderzo.

Den skandinaviske tegneseriefestival 1977 afholdes i weekenden den 14.-16. oktober. Det er 4. gang festivalen afholdes, og i år er støtte blevet lovet fra flere sider af tegneseriebranchen.

CARLSEN

Carlsen har indenfor det sidste stykke tid udsendt: Indianerne 1,2, Smølferne 1,3, Benny Bomstærk 5, Eric Hedspore 5,6, Alix 7 og 4 Esser nr. 8. Foruden dette er der planer om nye Linda og Valentin album til efteråret. En ny serie ved navn Ville af Jan Loof (Felixs tegner) er også på vej, muligvis til efteråret. Nye planer om Spirit foreligger ikke. Carlsen anmeldes i næste nummer.

GUTENBERGHUS

KS skrev i sidste nummer at Bedste Historier Om Anders And no. 6 kom i marts måned. Det var en and - vi beklager. Albummet kom først i februar. Det indeholder iøvrigt WDC&S 49, 150, 144, 133 og US 44. Det er glædeligt at se Gutenberghus udsende de Barksserier de censurerede i begyndelsen af 70'erne i uforkortet længde. Historierne er helt i top, bare synd med de helt igennem rædselsfulde farver. Man kunne godt få historierne farvelagt ordentligt når man samtidig kræver ca. 10 kr. for et album.

Asterix nr. 20 har også nået DK. Det er Asterix På Korsika. Et godt album, med forord & hele tjavsen. Nu bliver det spændende at se om vi får »Le Grand Traverse« til efteråret - eller den er måske for uoverskuelig? Anmeldes i næste nummer.

Præriens Sorte Maske - The Lone Ranger - er taget op af Gutenberghus igen. Den udkommer 8 gange årligt i lommeformat og farver. Gutenberghus satser mange reklamepenge på den.

INTERPRESSE

Der er kommet en række albums på markedet fra IP bla. Splint & Co. 11, - Splint i knibe, med forside tegnet af Peter Madsen, Vakse Viggo 2 & Cactus Grant. De to sidstnævnte anmeldes i næste nummer af KS. Derudover er Seriepocket no. 17 kommet, med serien Blondie af Chick Yong.

I de næste par måneder kan ventes: Minialbum 5 og 6 med hhv. Sturmtruppen og Brun-Hilde, Flip og Flop 6, Lucky Luke 26 og 27, Prins Valiant 9, Karatserien 3 med »Rowlf« af Richard Corben, »Te for to« af Daan Jippes, Natacha 2, Den Store Krig 1 og 2, Gammelpot 1 og Sammy 2. Flyverserien Buck Danny startes igen og albumserien bringer nogen af de bedste afsnit. En hel del nye albumserier kommer ud i løbet af sensommeren og efteråret.

Spirit af Will Eisner er udkommet med første nummer. Bladet udkommer foreløbig med fire numre i 1977. I nogle af eksemplarerne er der 4 blanke

sider, hvilket skyldes en fejl fra trykkeriet i Spanien. Spirit har indtil videre ingen fast salgsdato.

Basserne nr. 39 og 40 optræder i 2 versioner! På bagsiderne af 15.000 eksemplarer af hvert nr. er der annoncer for hhv. Splint & Co. og Sammy, og på 25.000 eksemplarer af hvert nr. er der annoncer for Kellogs Cornflakes. Samlerobjekt?

Akim er begyndt at udkomme igen efter over 15 års pause. Første nummer indeholder bl.a. en kort artikel om seriens oprindelse og dens første udgivelsesår i Danmark. den Lyserøde Panter er også vendt tilbage, efter knap så lang en pause, hvorfor man har valgt at fortsætte nummereringen fra de første udgaver, så det netop udkomne nummer har nr. 3.

Interpressen, Interpresses gratis uddelte tegneserieavis, udkommer med sit andet nummer i slutningen af maj. Første nummer udkom i 105.000 eksemplarer i efteråret 1976 og blev så stor en succes at man nu fprtsætter avisen to gange om året med endnu større oplag.

RUBRIKANNONCER: For alle abonnenter på Kulørte Sider gælder disse priser: Kr. 10,- for op til 10 linier, derudover kr. 1,- pr. linie. For andre læsere gælder den alm. millimeterpris. Skriv til: Kulørte Sider, Juni Allé 79, 2730 Herlev.

Sælges:
Danske og udenlandske seriehæfter. Send bud efter liste fra Brian Hvam, H.C. Andersensgade 31, 5000 Odense.

Fmk redaktion: Frank Helbo. (c) Street Enterprises 1976.

DC NEWS

DC-hæfterne stiger atter. 36-sides hæfterne stiger fra 30 cent til 35 cent, 52-sides hæfterne stiger til 60 cent, medens de hæfter der normalt koster 1 dollar, stadig beholder den samme pris og det samme side antal, nemlig 84.

JONAH HEX bliver et månedshæfte fra juni.

Superman mod Wonder Woman udkommer i tabloid-format i juli måned.

THE BATMAN FAMILY nr. 13 kommer til at indholde en lang historie med Batgirl, Robin, Commissioner Gordon, Alfred og Man-Bat. Bob Rozakis skriver manuskriptet.

Kurt Schaffenberger tegner en enkelt historie til ACTION COMICS og en to-dels historie med Superman og Batman til WORLD'S FINEST.

De første scener til Supermanfilmen optages fra 21. marts. Det bliver de scener hvor Marlon Brando medvirker. Marlon Brando skal spille Lex Luthor.

MARVEL NEWS

TARZAN, LORD OF THE JUNGLE nr. 1 og CARTER, WARLORD OF MARS nr. 1 udkommer den 29. marts. Desuden er det i kontrakten med Edgar Rice Burroughs, Inc., bestemt at der inden for et år skal udkomme et special-hæfte med disse to figurer. Det er endnu ikke klarlagt om det skal være et 50-cents hæfte i farver eller et stort sort-hvidt hæfte.

Captain Britain vil nu alligevel vise sig i de amerikanske hæfter. Han har ellers kun været udgivet i Marvels hæfter i England. Det sker i MARVEL TEAM-UP nr. 63-64.

Andre kommende partnere i MARVEL TEAM-UP bliver Spiderman med skiftevis Ghost Rider, Yellowjacket & The Wasp, Human Torch, Ms. Marvel, Iron Fist og Nick Fury.

The Thing møder Sub-Mariner, Skull The Slayer, Spiderwoman og Ka-Zar i kommende MARVEL TWO-IN-ONE.

Der kommer flere MARVEL CLASSIC COMICS. De næste bliver »The Count of Monte Christo«, »The Odyssey« og to mere, som TCR ikke nævner noget om. Man nævner derimod fire titler der er under planlægning til næste gang igen. Det drejer sig om følgende: The Moonstone, Food of The Gods, Master of the World og She.

Nu vi taler om Marvel Classic Comics, skal det nævnes at der er lavet TV-versioner af The Hunchback of Notre Dame, Frankenstein, War of The Worlds og The Odyssey. Det foregår ved at der er lavet illustrationer til teksten der bliver læst op. John Buscema har været mesteren for The Hunchback of Notre Dame og gene Colan har lavet illustrationerne til Frankenstein.

Marvel har endnu ingen planer om at hæve priserne på deres hæfter, men det kommer jo nok på et eller andet tidspunkt.

DAREDEVIL No. 145, May. A horned blind man battles a horned cripple in "Danger Rides The Bitter Wind" by Jim Shooter, George Tuska and Jim Mooney. The cover is by Al Milgrom and Dave Cockrum. [2/1]

THE INVADERS No. 16, May. The Invaders search for Union Jack, Spitfire and Dyna-Mite but meet up with Master Man in "Meet Major Victory" by Roy Thomas, Frank Robbins and Frank Springer. The cover is by Jack Kirby and Joe Sinnott. [2/1]

MARVEL TWO-IN-ONE No. 27, May. The Fantastic Four and Jimmy Carter guest-star as The Thing must stop Deathlok, programmed to assassinate the next president at his inauguration. "War In Washington" is by Marv Wolfman, Ron Wilson and Pablo Marcos. The cover is by Jack Kirby and Joe Sinnott. [2/1]

WEIRD WONDER TALES No. 22, May. Reprints in this, the final issue, are: "The World Below" by Stan Lee, Jack Kirby and Dick Ayers; "Silent Ones" by Joe Kubert; and "And When A Planet Dies" by Stan Lee, Jack Kirby and Dick Ayers. The cover – is by Dave Cockrum and Ernie Chan. [2/1]

TOMB OF DRACULA No. 56, May. "The Vampire Conspiracy" is Harold H. Harold's new novel, hot off the presses and it is recounted in this issue: A very heroic Harold battles Dracula and his "master" -- a talking cougar. File it in the Fiction section. Story by Marv Wolfman, art by Gene Colan and Tom Palmer, as is the cover. [2/1]

MARVEL SUPER-HEROES No. 64, May. The Hulk appears in a story from #110, "Umbu, The Unliving" with Ka-Zar and Zabu. Story by Stan Lee, art by Herb Trimpe and John Severin. Cover might be by

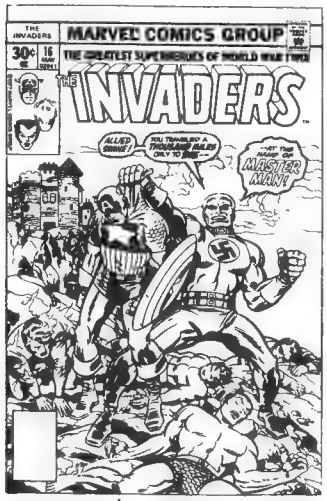

Trimpe and Severin if they didn't do a new one. [2/1]

MARVEL SUPER-ACTION No. 1, May. Taking up where MARVEL DOUBLE FEATURE left off, Captain America's origin, plus Black Panther and other guest stars is presented in "This Monster Unmasked" by Stan Lee, Jack Kirby and Syd Shores from CAPTAIN AMERICA #100. Kirby and Shores did the cover. [2/1]

THE SAVAGE SWORD OF CONAN No. 18, April. Part three of the planned 60 page sequence, "People Of The Black Circle" by Roy Thomas, John Buscema and Alfredo Alcala is presented. Plus Solomon Kane is the star of "A Rattle Of Bones" by Thomas, and Howie Chaykin. Articles make up the rest of the issue. The cover is by Dan Adkins. [2/1]

THE AMAZING SPIDER-MAN No. 168, May. The Spidey-Slayer sequence is wrapped and Spider-Man

faces Will-O-The-Wisp in "Murder On The Wind" by Len Wein, Ross Andru and Mike Esposito. The cover is by Ed Hannigan and John Romita. [2/8]

CAPTAIN AMERICA No. 209. Cap meets his latest, strangest foe, "Arnim Zola, The Bio-Fanatic," plus The Doughboy, the comics' poppin'-freshest character, is introduced. The interiors and cover are by Jack Kirby and Frank Giacoia. [2/8]

THOR No. 259, May. Asgard's finest battle The Grey Gargoyle -- or do they? "Escape Into Oblivion" is by Len Wein, John Buscema and Tony DeZuniga. The cover is by Buscema and Frank Giacoia. [2/8]

MASTER OF KUNG FU No. 52, May. The triumphant return of Rufus T. Hackstabber highlights "A Night At The 1001 Nights" by Doug Moench, Keith Pollard and Dan Green. The cover is by John Romita, Jr. and Al Milgrom. [2/8]

THE ETERNALS No. 11, May. The Communist Russian Eternals are introduced and one of them is a KGB agent -- plus a Japanese Eternal debuts, all in "The Russians Are Coming!!" by Jack Kirby and Mike Royer, who did the cover. [2/8]

MARVEL'S GREATEST COMICS No. 70, May. "A House There Was" is reprinted from FANTASTIC FOUR #88 and it's by Stan Lee, Jack Kirby and Joe Sinnott. The cover is by Lee and Sinnott. [2/8]

MARVEL TRIPLE ACTION No. 35, May. From #43 of THE AVENGERS comes "Color Him... The Red Guardian," a story by Roy Thomas, John Buscema and George Roussos. The cover is by Buscema. [2/8]

RED SONJA No. 3, May. The Hyborian Age's best-dressed barbarian stars in "Web Of The Spider-Queen" by Roy Thomas, Clara Noto and Frank Thorne. The cover is by Thorne. [2/8]

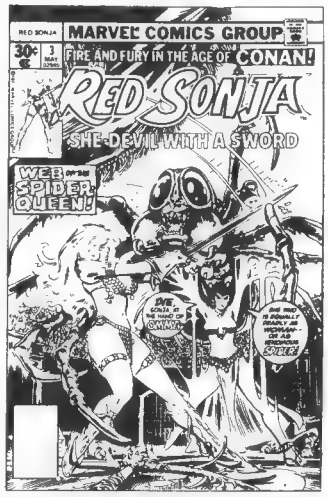

MS. MARVEL No. 5, May. Ms. Marvel must stop the Super-Truck but The Vision stands in her way in "The Bridge Of No Return" by Jim Shooter, Chris Claremont, Jim Mooney and Joe Sinnott. The cover is by Ed Hannigan and Joe Sinnott. [2/8]

THE INCREDIBLE HULK No. 211, May. Dr. Druid and the Hulk are helpless puppets of Mongu and the Mahi Yogi in "The Monster And The Mystic" by Len Wein, Sal Buscema and Ernie Chan. The cover is by Ed Hannigan and Ernie Chan. [2/15]

THE AVENGERS No. 159, May. Graviton has The Avengers and is blackmailing New York with the floating mountain as Black Panther and Thor return to the ranks in "Siege By Stealth And Storm" by Jim Shooter, Sal Buscema and Pablo Marcos. The cover is by Jack Kirby and Al Milgrom, most likely. [2/15]

CONAN THE BARBARIAN No. 74, May. This issue, the Barefaced Barbarian must scale "The Black Walls Of Khemi" in a story by Roy Thomas, John Buscema and Ernie Chan. The cover is by Gil Kane and Chan. [2/15]

MARVEL TALES No. 79, May. From SPIDER-MAN #98, "The Goblin's Last Gasp!" is reprinted. It was done by Stan Lee, Gil Kane and Frank Giacoia, and originally ran without Code approval as part of the infamous drug trilogy. The cover was by Gil Kane. [2/15]

THE DEFENDERS No. 47, May. The Moon Knight guests and everybody piles on Wonder Man in "Night Moves" by Roger Slifer, Dave Kraft, John Warner, Keith Giffen and Klaus Janson, not to mention Bob Seger. The cover is by Ed Hannigan and Joe Sinnott. [2/15]

POWER MAN No. 43, May. Cage finds danger in the form of an old foe on the bus to Chicago, plus, he takes the new identity of Mark Lucas in "Murder Is The Man Called Mace" by Marv Wolfman, Lee Elias and Alex Nino. The cover is by Ron Wilson. [2/15]

NOVA No. 9, May. Nova is trapped in a house of mirrors by Mega Man in "Fear In The Funhouse" by Marv Wolfman, Sal Buscema and Frank Giacoia. The cover is by Ed Hannigan and Frank Giacoia. [2/15]

THE CHAMPIONS No. 13, May. The Champs fight Kama Tham while The Stranger and Black Goliath struggle to keep the universe from being rent asunder. "The Doom Went On Forever" is by Bill Mantlo, John Byrne and Bob Layton. The cover is by Dave Cockrum and Al Milgrom. [2/15]

LOGAN'S RUN No. 5, May. "End-Run" concludes the five part adaptation but the future of this book is still up in the air. Story by David Kraft, art is by George Perez and Klaus Janson. The cover is by Perez and Janson. [2/15]

OMEGA THE UNKNOWN No. 8, May. Nitro returns, Omega says fifteen words and a mysterious stranger lurks in the shadows in "A Blast From The Past" by Roger Stern, Lee Elias and Jim Mooney. The cover is by Gil Kane and Ernie Chan. [2/15]

THE BLACK PANTHER No. 3, May. T'Challa battles some weird people as the Hatch-22 story winds up in "Race Against Time" by Jack Kirby and Mike Royer. The cover is by Kirby and Royer. [2/15]

RAWHIDE KID No. 139, May. More stuff. [2/15]

CRAZY No. 25, May. Did we mention this is a monthly? [2/15]

FANTASTIC FOUR No. 182, May. The FF and The Brute have at it and so do an army of crazed androids in "Enter The Mad Thinker" by Archie Goodwin, Jim Shooter, Len Wein, Bill Mantlo, Sal Buscema and Joe Sinnott. The cover is by Ron Wilson and Joe Sinnott. [2/22]

MARVEL TEAM-UP No. 57, May. Spider-Man and Black Widow ally to stop The Silver Samauri before the CitiCorp Tower collapses on the city in "When Slays The Silver Samauri" by Chris Claremont, Sal Buscema and Mike Esposito. The cover is by Dave Cockrum. [2/15]

IRON MAN No. 98, May. Iron Man wears The Guardsman's uniform and vice versa, as Tony Stark is implicated in a bribery scandal, plus Madame Masque returns in "Sunfire Strikes Again" by Bill Mantlo, George Tuska and Dan Perlin. The cover is by Gil Kane and Dave Cockrum. [2/22]

HOWARD THE DUCK No. 12, May. Howard is on trial but the judge favors the Kidney Lady in this issue by Steve Gerber, Gene Colan and Steve Leialoha. The cover is by Colan and Leialoha. [2/15]

THE SPECTACULAR SPIDER-MAN No. 6, May. Morbius reappears from the dimension in which he was lost but now he's under the control of the Empathoid in "Menace Is The Man Called Morbius" by Archie Goodwin, Sal Buscema and Mike Esposito. The cover is by Dave Cockrum and John Romita. [2/22]

2001: A SPACE ODYSSEY No. 6, May. The adventures of Captain Cosmic, nee Harvey Norton, continue with "Inter-Galactia" by Jack Kirby and Mike Royer. Kirby and Royer did the cover. [2/22]

CAPTAIN MARVEL No. 50, May. The 50th anniversary is celebrated as Captain Marvel and The Avengers scrap with The Super Adaptoid and Rick Jones in "To Begin Anew!" by Scott Edelman, Al Milgrom and Terry Austin. The cover is by Milgrom. [2/22]

SGT. FURY No. 140, May. From issue #45 comes "The War Lover" by Gary Friedrich and John Severin. The cover is by Severin. [2/22]

JONAH HEX No. 2, May-June. Jonah meets up with an infamous Mexican bandit in "The Lair Of The Parrot" by Mike Fleisher and Jose Garcia-Lopez. The cover is by Garcia-Lopez. [2/1]

SECRET SOCIETY OF SUPER-VILLAINS No. 7, May. Now twice quarterly. The Wizard, Matter Master and Felix Faust are in Japan to wreck the filming of "Superman" -- and wait'll you see who's ordered it. Captain Comet and Hawkgirl (and maybe Il [illegible] Salkin are the stars of "The Title Will Give It Away" by Bob Rozakis, Rich Buckler and Bob Layton. The cover is by Buckler and Joe Rubinstein. [illegible]

KARATE KID No. 8, May-June. The 30th Century hand man faces danger once again in "Pandemonium, Panic and Pulsar" by Barry Jameson, Ric Estrada and Joe Staton. The cover is by Mike Grell. [2/1]

BLACK LIGHTNING No. 2, May. As if he really doesn't have enough trouble fighting the 100, Jeff Pierce now has to deal with the villainous archer named Merlyn and Talia's problem in "Merlyn Means Murder" by Tony Isabella, Trevor Von Eedon and Frank Springer. The cover is by Rich Buckler and Springer. [2/1]

GHOSTS No. 54, May. The stories included in this issue are "The Deadly Games Of Enrico Caruso," "The Phantom Decoy" and "The Feathered Furies Of Death." The cover is by Luis Dominguez. [2/1]

THE FLASH No. 249, May. In order to battle Mas-

ter Villain, The Flash must get help from "A Hero Named Super" in this issue by Cary Bates, Irv Novick and Frank McLaughlin. The cover is by Rich Buckler and Jack Abel. [2/1]

SGT. ROCK No. 304, May. In another issue edited by Joe Orlando, Rock and Easy conclude their epic battle at "Anzio -- The Bloodbath" by Bob Kanigher, Joe Kubert and Frank Springer. Plus Sam Glanzman contributes a U.S.S. Stevens story. The cover is by Kubert. [2/1]

JUSTICE LEAGUE OF AMERICA No. 142, May. The search is on for the three members of the JLA who didn't respond to the JLA signal during the battle with the Manhunters -- The Atom, Aquaman and The Elongated Man. "Return From Forever" is another 33 pager from Steve Englehart, Dick Dillin and Frank McLaughlin. The cover is by Rich Buckler and Jack Abel. [2/1]

RICHARD DRAGON, KUNG FU FIGHTER No. 15, May-June. Ben and Richard set out to avenge the murder of Ben's girlfriend by the infamous "Axeman" in this issue by Denny O'Neil and Ric Estrada. The cover is by Rich Buckler and Jack Abel. [2/8]

SHAZAM! No. 29, May-June. Dr. Sivana continues his war against Captain Marvel enlisting Aunt Minerva and Ibac as they battle over Niagra Falls in "Ibac Meets Aunt Minerva" by E. Nelson Bridwell and Kurt Schaffenberger with inks by Vince Colletta. The cover is by Schaffenberger. [2/8]

WEIRD WAR TALES No. 53, May. War in South America is explored in "Something To Die For" by Jack Oleck, Ernie Chan and Wayne Howard, while WWII is the scene for "Deadly Dominoes" by Jack C. Harris, Juan Ortiz and Tex Blaisdell. The Day After Doomsday installment is by Paul Kupperberg, Jeff Aclin and Bob Wiacek. The cover is by "the late" Jim Aparo. [2/8]

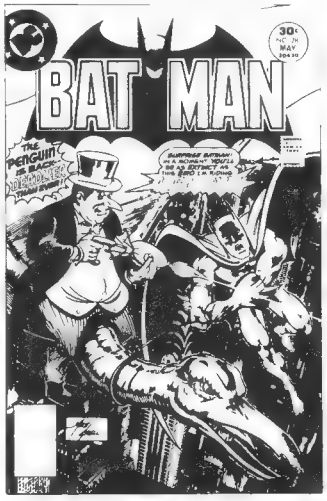

BATMAN No. 287, May. The trolley-toting Penguin returns in this issue's "Batman-Ex... As In Ex-... Dan'el V. Reed, Mike Grell and Bob Wiacek. The cover is by Grell. [2/8]

SUPERMAN No. 311, May. Superman plays host to The Flash as they both attempt to save Central City from "The Antibiotic Man" in this issue by Martin Pasko, Curt Swan and Frank Springer. The cover is by Jose Garcia-Lopez and Bob Oksner. [2/8]

[illegible] No. 125, May. This issue's love [illegible] "The Love Song Of The Albatross" by [illegible], Bill Draut and Vince Colletta, "My Brother -- The Enemy" by Bob Rozakis, Jack Abel and Vince Colletta and "Nancy's Song" by Joyce Jordan, Jim Aparo and Colletta. The cover is by [illegible] Swenson. [2/8]

WELCOME BACK, KOTTER No. 4, May. The Sweathogs must contend with a gym teacher named "Tyrannosaurus Rex," in TV Story Editor Mark Evanier's first story for the comic book, drawn by Ric Estrada and Bob Oksner. The cover is by Oksner. [2/8]

FREEDOM FIGHTERS No. 8, May-June. Out of another-world comic book come DC's version of The Crusaders: Americommando and Rusty, Fireball and Sparky and The Barracuda in "D-Day At Niagra" by Bob Rozakis, Dick Ayers and Jack Abel. The cover is by Rich Buckler and Jack Abel. [2/15]

OUR FIGHTING FORCES No. 173, May-June. The Losers star in "An Appointment With A Direct Hit" by Bob Kanigher and George Evans, while Captain Storm stars in "Bait For A Tin Fish" by Bart Regan and E.R. Cruz. The cover is by Joe Kubert. [2/15]

ADVENTURE COMICS No. 451, May-June. That starfish from outer space, Starro, returns to take on

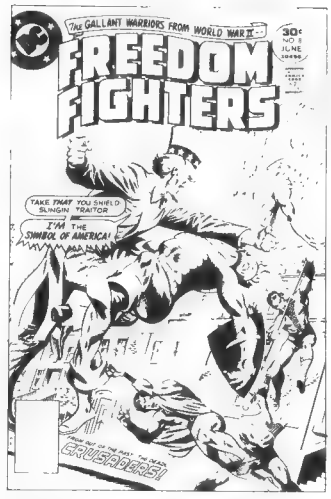
THE GALLANT WARRIORS FROM WORLD WAR II
FREEDOM FIGHTERS
TAKE THAT YOU SHIELD SLINGIN' TRAITOR
I'M THE SYMBOL OF AMERICA!
EARTHSHAKER!

one-twelfth of the JLA, Aquaman, in "The Secret Of The Sinister Abyss" by David Michelinie and Jim Aparo. The cover is by Aparo. [2/15]

THE BRAVE AND THE BOLD No. 134, May. Batman has to kill Green Lantern in "With This Ring" by Bob Haney and Jim Aparo. The cover is by Jim Aparo. [2/15]

HOUSE OF MYSTERY No. 252, May-June. The second 80 pager includes "A House Called Blefestry" by Bill Kunkel and Alfredo Alcala; "The Man Who Saw Tomorrow" by Jack Oleck and Bill Draut; "Markham's Masterpiece" by David Michelinie, Frank Redondo and Tex Blaisdell; "Grim Choice" by Arnold Drake and Frank Robbins; "Man Killers" by Oleck and Rudy Florese; and "From Beyond The Grave" by Marjorie K. Darland and Alex Nino. The cover is by Neal Adams. [2/15]

FIGHTING FORCES
FEATURING
THE LOSERS
CAPT. STORM, JOHNNY CLOUD, GUNNER & SARGE
KEEP GOING! WE'LL SOON BE OUT OF THEIR RANGE!
"AN APPOINTMENT WITH A DIRECT HIT!"
"BAIT FOR A TIN FISH"

SUPERBOY No. 227, May. Either the Legion or the original Brainiac goes time-hopping as they come together in a "War At World's End" in this story by Gerry Conway, Joe Staton and Jack Abel. The cover is by Mike Grell. [2/15]

WONDER WOMAN No. 231, May. The original Wonder Woman continues her WWII adventures in "Puzzle Of The Pyramid Peacemaker" by Marty Pasko, Bob Brown and Vince Colletta. The cover is by Jose Garcia-Lopez. [2/15]

THE SUPERMAN FAMILY No. 183, May-June. Another 80 page giant issue begins with Supergirl in "Shadows Of Phantams" by Jack Harris, Bob Brown and Vince Colletta; Jimmy Olsen stars in "Short-Circuit A Smuggler" by Jane Aruns and Kurt Schaffenberger; Krypto is featured in "Love And The Single Dog" by Bob Toomey, John Calnan and Tex Blaisdell; the Daily Planet's editor appears in "Whatever Happened To Perry White?" by Toomey, Schaffenberger and Colletta; Lois Lane stars in a solo shot by Bates, Schaffenberger and Colletta; and Kandor's Van-Zee and Ak-Var become Nightwing and Flamebird in "Death Is A Computer" by Paul Kupperberg, Carl Potts and Al Milgrom. The cover is by Neal Adams. [2/15]

WEIRD WESTERN TALES No. 40, May-June. This issue's SCALPHUNTER story is "Mark Of The Warrior" by Mike Fleisher, Dick Ayers and George Evans. The cover is by Evans. [2/22]

ALL-STAR COMICS No. 66, May-June. The Icicle, Brain Wave, Thinker and The Wizard -- The Injustice Society -- return to wipe out the JSA in "Injustice

SUPERMAN
ACTION COMICS
TOO BAD SUPERMAN! THE ONLY WAY YOU CAN STOP ME FROM WRECKING METROPOLIS IS TO FIND A WAY TO ARREST A PHANTOM! HA, HA, HA!

Strikes Twice" by Paul Levitz, Joe Staton and Bob Layton. The cover is by Rich Buckler and Jack Abel. [2/22]

THE UNEXPECTED No. 179, May. This issue has the following stories: "My Son, The Mortician" by Carl Wessler and Noly Zamora; "Angel In Black" by Bill Dennehy and Abe Ocampo; and "Deathmask For The Living" by George Kashdan and Ruben Yandoc. The cover is by Luis Dominguez. [2/22]

DETECTIVE COMICS No. 469, May. Batman is featured in both stories this issue facing the same foe: "The Origin Of Doctor Phosphorus" and "By Death's Eerie Light" both by Steve Englehart, Walt Simonson and Al Milgrom. The cover is by Jim Aparo. [2/22]

THE WITCHING HOUR No. 71, May. This issue features: "Death Struggle" by Carl Wessler and Abe Ocampo; "Bang, You're Dead, Doctor Fargo" by Wes

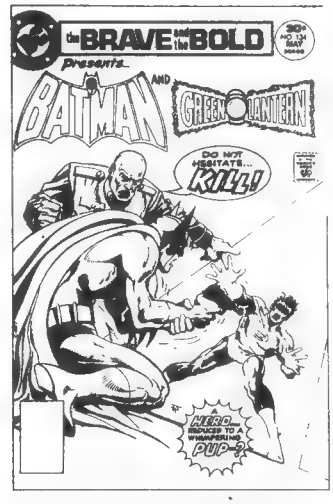

sler and Don Perlin; and "Baby Doll Was Deadly" by Wessler and Jess Jodlaman. The cover is by Luis Dominguez. [2/22]

ACTION COMICS No. 471, May. Superman can beat anything with substance, but when he comes up against a phantom, he has some problems. "One Of Our Phantoms Is Missing" is by Cary Bates, Curt Swan and Tex Blaisdell. Clark Kent lands the backup spot with "The Long Weekend" by Bill Kunkel, John Calnan and Tex Blaisdell. The cover is by Jose Garcia-Lopez and Bob Oksner. [2/22]

DC SUPER-STARS No. 14, May-June. The Villains' Origins issue leads off with the origin of Super Gorilla Grodd in "G, As In Green Lantern, Guardians... And Gorilla Grodd" by Bob Rozakis and Rich Buckler. Two Face is the next casebook example in "Double Take" by Jack C. Harris (who else?) and Ed Davis. Also, Hawkman meets Dr. Light in his origin story, "Let There Be Light" by Paul Kupperberg, Dick Ayers and Jack Abel. The text page recounts the origins of Brainiac and The Shark. The cover is by Jim Aparo. [2/22]

THE BATMAN FAMILY No. 11, May-June. TBF goes all-new with this issue which begins with a Batgirl-Robin story in which they are forced to marry by criminals, "Till Death Do Us Part." Bob Rozakis, Curt Swan and Vince Colletta did it. A new Man-Bat adventure called "Man-Bat Over Manhattan" is contributed by Rozakis, Marshall Rogers and Tex

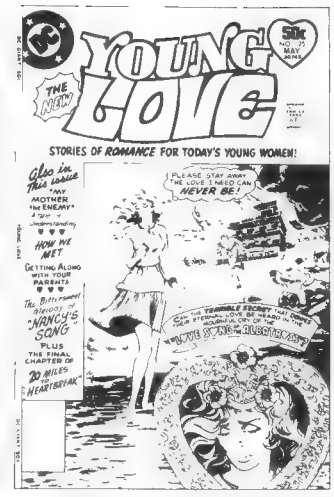
THE NEW YOUNG LOVE
STORIES OF ROMANCE FOR TODAY'S YOUNG WOMEN!
Glad I'm This Little "MY MOTHER the ENEMY"
HOW WE MET
GETTING ALONG WITH YOUR PARENTS
PLUS THE FINAL CHAPTER OF
20 MILES OF HEARTBREAK
I PLEASE STAY AWAY THE LOVE I NEED CAN NEVER BE!

Blaisdell, plus Alfred and Commissioner Gordon team-up in "Surprise, Surprise," written by Rozakis and drawn by a surprise artist. The cover is by Jim Aparo. [2/22]

ALL NEW STORIES
BATMAN FAMILY GIANT
THE DYNAMITE DUO!
ROBIN and BATGIRL I PRONOUNCE YOU MAN and WIFE!
"TILL DEATH DO YOU PART!
THE DEBUT OF NEW TEEN-AGE COMPANIONS
A NEW HERO
MAN-BAT!

Warren Coming Comics

EERIE No. 82, April. This issue features "Rook" -- a time travel-cowboy-science fiction story by Bill DuBay and Luis Bermejo; A Tombspawn tale called "Changing Chaucers In Midstream" by Gerry Boudreau Carmine Infantino and Gonzalo Mayo; A Scalliwag story called "Castle Of The Assassin" by Budd Lewis and Jose Ortiz; "Years And Mind Forever" by Bruce Jones and Richard Corben, and "A Deepening Tomb" by Lewis and Leopoldo Sanchez. The cover is by Sanjulian. [2/8]

VAMPIRELLA No. 59, April. Contents for this one are: Vampi in "Pendragon's Last Vow" by Bill DuBay and Jose Gonzalez; "Changes" by Roger McKenzie and Leopoldo Duranona; "The Funeral Day" by McKenzie and Jose Ortiz; "Force Feed" is by Cary Bates and Leo Sanchez; "The Beast Is Yet To-Come" is by Nick Cuti, Carmine Infantino and Alex Nino; "The Plot's The Thing" is by McKenzie and Martin Salvador; and "The Last Angel" is by Bill DuBay and Esteban Maroto. The cover is by Enrich. [2/10]

NYT TEGNESERIEKATALOG FÅS GRATIS HOS BOGHANDLERE

CARLSEN COMICS

Kvalitetstegneserier for alle unge mellem 7 og 77 år

(fortsat fra side 8)

skolens historieundervisning ville det blive en indlæringsteknisk succes af uanede perspektiver. (Når Asterix kan bruges til fransk og latin — jammen, hvorfor dog så ikke Shelton??). Min imaginære forestilling om den amerikanske revolution — som bibrunget af en svunden skoletid — var ikke alene in-visibel, den var non-visibel. Men efter tre kvarter i selskab med Shelton's skønne jordnære historiebog følte jeg mig i stand til umiddelbart at tage en mindre doktorgrad i emnet. (Hvad man iøvrigt kan afprøve ved hjælp af en nyttig test på hæftets bagside). Hæftet er proppet med gags, der på ingen måe gør helheden banal eller uden historisk appeal. — Vi følger revolutionen i selskab med tre herrer: tre patrioter, der, (som jeg nu ved,) var det vindende parti. — Ebenezer the lush, olding og landsbytosse. Nehemiah Throttleberry, en ung revolutionær og Young Cadwallader, der er *så* ung, at han får klø af sin mor, når han ikke er kommet i seng til tiden, fordi han har deltaget i revolutionen.

De jordnære ting spiller i »Give me Liberty!« (18) som i al undergroundlitteratur den store rolle. Personlig ærgerrighed, mad og ikke mindst spiritus har mere appeal til de revolutionære end revolutionen som sådan — og det virker bare fantastisk realistisk i sin enorme troværdige overdrivelse. Det afsluttende budskab står også fantastisk stærkt — revolutionen er i virkeligheden en misforståelse! Udviklingens, evulutionens cyklus, og så videre — resultatet blev jo det Amerika, som vi kender idag — buret med de gyldne barrer. Dette hæfte har virkelig det hele. En troværdighed, råhed — og æstetik, som ingen historiebog i sin banalitet

(17) En rigtig freak - Gilbert Shelton.

THEY'RE SETTING FIRE TO THE CHURCH!
THAT'S A SHAME.
NOW THEY'RE BURNING THE SCHOOLHOUSE!
BURNING TH SCHOOLHOUSE, BURNING TH' SCHOOLHOUSE!
NOW THEY'RE PUTTING THE TORCH TO THE OLD TAVERN!
TAVERN?!
FOLLOW ME, BOYS!
OPEN FIRE!
CHARGE!

har videregivet.

Richard Corben (19) er kun 50% underground-tegner; men han er en af de meget, meget få (måske den eneste), der uden at gøre vold på sig selv har lavet underground-arbejde i overground-regi uden afbræk i budskabet. I overgroundsammenhængen har han herhjemme bl.a. gået på vandet i Gru. En historie som »Mickey gled« i Gru nr. 24 1974 er efter min mening fantastisk stærk, og skiller sig ud fra resten som en knytnæve i ansigtet. Fællesbetegnelsen gru, gys, skræk, har åbnet muligheder af dimensioner for Corbens og Dough Moench's visioner. Herhjemme har han bl.a. også optrådt i Vampyrella 1 med »Sidhe, dræb dem alle« og i Sejd 4, samt 5 med »How Howie made it in the real world«. Det skal ingen hemmelighed være, at jeg har en svaghed for Corben og hans helt egen tegnestil. At han ikke er blevet eftergjort som fj.eks. Crumb er det skyldes næppe hans svagere tiltrækningskraft; men det faktum at han bare ikke kan efterlignes.

Han er en utroligt dygtig kunstner, og også farvelægger. Warren har med stor succes benyttet hans ekstraordinære evner til bl.a. kolorering af The Spirit. Tegneserievenner vil vide, at ånden kræver noget ekstraordinært.

Corben har imidlertid ikke været inaktiv i underground-sammenhæng, hvor han tydeligvis har fundet bl.a.

(18) Således *opstår revolutioner...*

den større sexuelle frihed tiltrækkende, (Som i Sejd 5) (20) Han har publiceret arbejder i »Fever Dreams«, »Weird Fantasies«, »Slow Death«, »Grim Wit« og flere andre steder. Degeneration og »selvfølgelig« ensretning er nok kodeord for hans produktion. Han vælter sig i deforme sadister, misskabte gnomer, satandyrkere, blomstrende skønjomfruer, faldefærdige ridderborge og sterile fremtidsverdener. I sin brug af for- og fremtid skiller han sig ud fra mange undergrund-tegnere; men hans røde tråd til nutiden er hele tiden present, og han opnår netop en analyse af nu'et ved sin Odyssé i alle andre tider, og den virker ikke mindre stærkt fordi den er underforstået. Det under-

(19) Selvportræt af Corben.

forståede og læserens egen fantasi og opfattelsesevne er iøvrigt ingredienser som han flittigt benytter. Et klart eksempel er »Encounter at War« i »Anomally« 4 — og også historien i Sejd 5.

Det er en iøjenfaldende skam at stoppe med præsentationen med disse få navne. Der er jo så mange — Sturgeon og Bodé for eksempel. Rand Holmes, Trina, Bill Griffith, Spain, Kim Deitch, Moscoso, Dan O'Neill ... listen er lang.

Da der fra højere sted er givet mig tilladelse til at være subjektiv vil jeg lige til sidst nævne to hæfter, som måske ikke er så kendte, men som jeg personligt gerne vil slå et slag for. Det ene hedder »Myron Moose Funnies«, og laves af folk som Vincent Davis, Bob Zamboni & Alex Toth. I selskab med et ægte undergrunds-elgsdyr er det ikke småting, der videregives læseren. Lige fra den rene tårefremkaldende latterboblende humor til små inside»hip og uforfalsket undergroundsscenerie. Virkeligt godt!

Et andet spændende hæfte er »Dr. Wirthams Comix & Stories« ved Oisif Egaux, der under mottoet »start cranking« eccelerer i en forfinet æstetisk degeneration af sex og vold, (21) som Necrophilia her; altsammen i en meget spændende træsniagtig tegnestil. Bodé memorial er en indskrift, der går igen — og det er nok værd at holde øjnene åbne for navnet Egaux, som i ånden er en værdig arvtager til skønne Bodé.

Iøvrigt kan man jo godt filosofere lidt over hæftets navnefader, Dr. Wirtham; med fryd forestiller jeg mig, at det er et hip til en psykolog Wertham, der i seriekredse vækker trang til vold og vildskab. I hvert fald meget morsomt med en så slående navnelighed på dette hæfte, og den person, der ville have fået et hjerteslag af samme.

Hvad undergrund-genren kan føre til af tanker og ideer, og hvad man kunne fortælle om dens personer og visioner er et overflødighedshorn. Derfor har denne artikel også kun åbne muligheder for at kigge sporadisk ind i undergroundens skatkammer. Jeg håber at få mulighed for på et senere tidspunkt at videregive mere af undergrundens inspiration, og håber indtil da, at mange flere vil gøre sig den ekstra ulejlighed det er, selv at studere dette den frie tankes Utopia.

Det er muligt, at tænkning er en farlig vane, men den er dejlig!

(20) Den går ikke som overground...

TEGNESERIER I USA/3

Næste nummer:
Interview med Neal Adams

Analyse af en tegneserieside (3) af Terkild Bent Marker.

Billy Graham & Don McGregor: Jungle action nr 13 side 18 (Black Panther)

Denne side er en af de mange meningsfyldte sider der har været i denne serie, både under dette forfatterpar og under Rick Buckler.

Scenen er et typisk afro-amerikansk småborgerhjem. Panel 1 viser alle scenens aktører og scenens udseende. Panel 2 viser de tre af scenens aktører og et snævert udsnit af scenens udseende. Panel 3 viser kun en af aktørerne. Panel 4 viser kun en af aktørerne. Panel 5 viser 2 af aktørerne. Panel 6 viser 2 af aktørerne. Panel 7 viser 1 af aktørerne. Panel 8 viser 2 af aktørene og et snævert udsnit af scenens udseende. Panel 9 viser 2 af aktørerne og indikerer at scenens udseende ikke bliver registreret.

Læg mærke til de to børn. I panel 1 ser man dem næsten ikke. I panel 2 ser man dem en lille smule. I panel 5 ser man dem, men da det ikke får læseren til at stoppe, så ser man dem heller ikke rigtigt der. I panel 9 ser man dem. I panel 9 har man absorberet resten af siden og lægger det oveni. Det betyder at det sidste panel får en effekt det ellers ikke ville have haft.

Dette at et tegn kun får sin fulde betydning gennem sin sammenhæng, har man et udmærket beskrivelsesværktøj til i semantikken. Vi vil opfatte den fulde isolerede betydning af et panel som et lexem. Hvis vi sætter dette lexem ind i alle de mulige

sammenhænge, og tager det der er fælles for dette lexem i alle disse sammenhænge, så har man fundet lexemets kernesem. Hvis vi sætter lexemet i en eller anden bestemt sammenhæng og undersøger hvad det nu betyder, så er det overskydende, når vi har fjernet kernesemet, klassemet. Kernesem og klassem tilsammen udgør sememet, som er betydningen af lexemet i den pågældende sammenhæng.

For at gøre det klart hvad jeg mener, så lad os betragte de to børn og deres rolle i forløbet. Man kan med en vis ret sige at det er det samme billede af de to børn i både panel 1, panel 2, panel 5 og panel 9. De er tavse tilskuere alle fire steder. Når de så alle fire steder har forskellige betydninger, så er det først og fremmest noget der ligger i sammenhængen.

Panel 1. Børnene hører forældrene skændes, går ud og kikker på i smug. Panel 2 Børnene finder ud af at der virkelig er rav i den, bliver meget forskrækkede. Panel 5. Diskussionen er skruet op, børnene er blevet klippet ind lige efter beskydning/modbeskyldning nr. 2. Panel 9. Børnene har lige oplevet deres forældre benytte vold mod hinanden og at de skildtes under meget uheldige omstændigheder.

Denne scene viser uden tvivl en meget typisk situation i et USAsk hjem. Det kunne for den sags skyld godt have fungeret herhjemme eller i et andet vestligt land. Vold i hjemmet er ikke spor unormalt, og der er vist ingen der er i tvivl om hvorfor. Patriarkatet og kapitalen er ikke just behagelige familiemedlemmer; og børnene skal bøde.

Sidens lay-out understreger perfekt handlingen. Panel 1 spreder sig over hele sidens bredde. Panel 4, 5 og 6 skal tilsammen fylde panel 1' grundlinie ud. Det betyder at panel 4, 5 og 6 skal fylde lige så meget som panel 1, men *tilsammen*. Panel 3-9 er små og viser et fragmenteret billede af forløbet. Altsammen hjælper til at vise at scenen begynder med en rolig og langsom handling og så hyppes op til en forceret handling, der kulminerer i panel 9 hvor vi ved at de to børn står med tårerne løbende ned af kinderne i noget som de opfatter som en evighed.

© Marker

KOMMER 4. APRIL

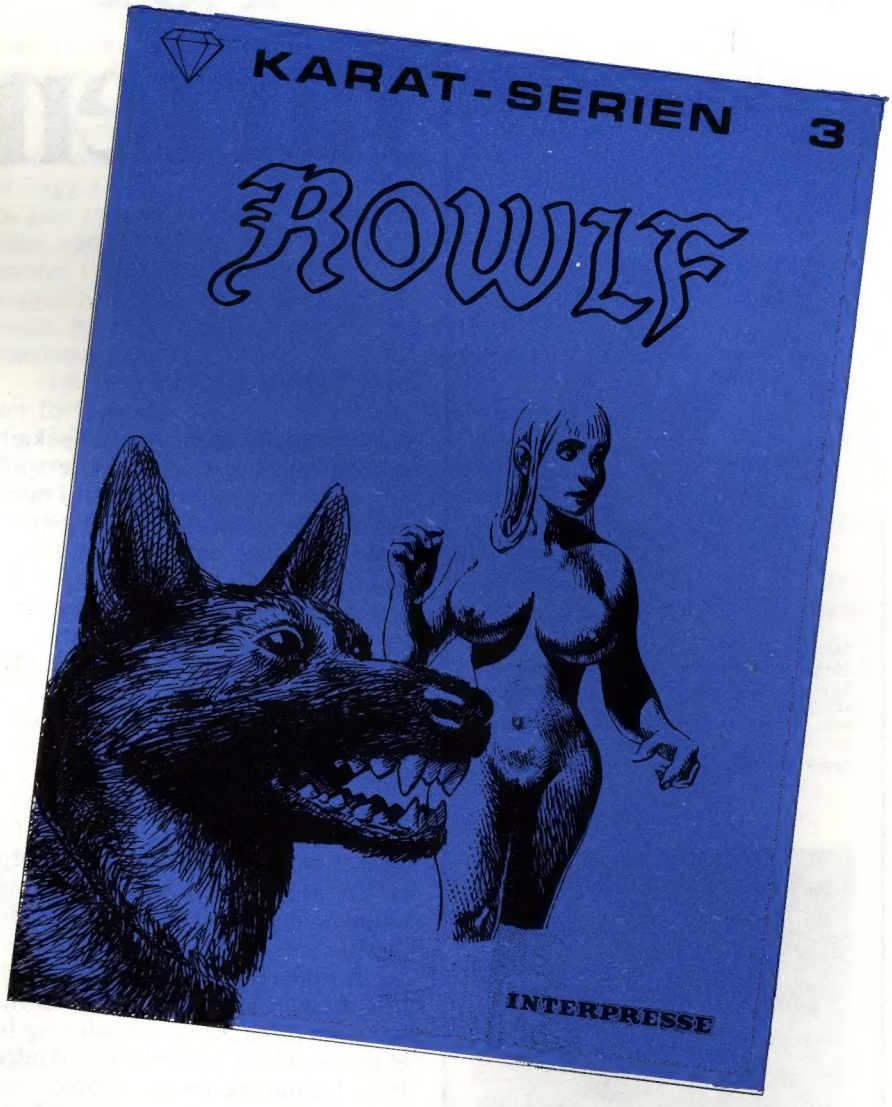

Rowlf var en trofast hund, der elskede sin herre - Prinsesse Marjara - højt. Og da der en dag kom en uhyggelig fjende til Canisland og bortførte prinsessen, fulgte Rowlf sit instinkt og ville redde hende.
I sit forsøg på at hente hjælp, bliver Rowlf forvandlet af en troldmand - så det er en meget mærkelig »hund« der drager ud på eventyr.
Albummet er tegnet af den kendte amerikanske tegner Corben.

INTERPRESSE

RUNEPRESS

RUNEPRESS
Juni Allé 79, 2730
Herlev, Giro 2212986

CARTOONEWS 14, kr. 10,-
64-sider A4 med masser af tegninger og foto (bl.a. flere af Floyd Gottfredson), artikler om bl.a. V.T. Hamlin (Alley Oop), Floyd Gottfredson, alle illustreret med foto og tegninger, tips om tegneteknik fra bl.a. Russel Myers m.m.m.

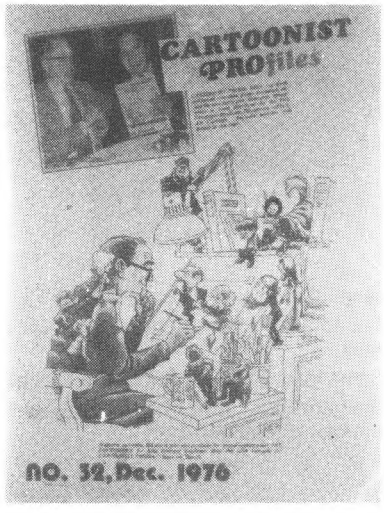

CARTOONIST PROFILES 32, kr. 29,50
Brant Parker om en fritidstegneklub for tegnere, bunker af tegninger, strips, interviews og artikler, Rog Bollen-interview, Roy Crane scrapbook, Victor de la Fuente-interview, Nostalgisk foto af bl.a. Disney, Swinnerton, McManus, Dan Spiegle, Milt Gross, og den danske Ferd'nand-tegner Henning Dahl Mikkelsen (Mik).

I forbi·farten

Og det hændte således, at både skæbnen og min mave atter skulle spille mig et puds den morgen først i marts måned. Maven havde nu spillet mig et puds flere dage, og dermed automatisk lænket mig til sengen (og toilettet). Men det gav jo så den fornødne tid til atter at stifte bekendtskab med sin egen pladesamling, og sine egne stakke af ulæste comixs. Men efter sådan et par dage med Frank Zappa og Howard The Duck (uden dog at ville drage en sammenligning) kan man godt blive lidt træt og ør i hovedet, og have en længsel efter andre visuelle udtryksformer, og her er det at skæbnen sætter ind. Den mandag morgen greb jeg efter den daglige avis (morgenavis, altså), for nu at undersøge om der ikke skulle komme et eller andet dejligt børneprogram (sidst jeg var alvorlig syg for et par år siden viste de Kaj og Andrea hver formiddag og jeg morede mig herligt) - men næh, i stedet fik jeg sørme en genudsendelse af en skoletvserie om tegneserier af Torben Weinreich - »Tegneserier er også en vare«. Og det var sgu en stor fornøjelse. Udsendelsen handlede helt konkret om Anders And, og det kommercielle magtspil, som udspilles bag kulisserne. Udsendelsen fik fortalt så alle forstod det, at det ihvertfald ikke var blåøjede tegneserieidealister der ejede Gutenberghus. kendetegnende for det var også at seriens producenter ikke måtte komme ind og filme på Gutenberghus, ligesom de åbenbart havde mødt et forbud mod at fortælle at Walt Disney døde for over 10 år siden og at han ikke har tegnet alle de serier som der bliver verden forundt...

Som et lille skuespil viste man i udsendelsen hvordan Disneyserierne blev til, altså hvordan manuskriptforfattere får lov at udfolde sig i Disneyuniverset. Det var både gribende, pinligt og helt fantastisk morsomt at være tilskuer til.

Faktisk fik sagen mig til at tænke på en artikel jeg læste for et par år siden i et vist nu hedengangent amerikansk fanzine »Inside Comics«, skrevet af den store Shazam-tegner C.C. Beck.

Og iogforsig er der jo visse paralleller, eller hva'...

Yderligere kommentarer til nedenstående skulle hermed være unødvendige. Om ikke andet kan man sukke højlydt under læsningen....

Tekst og bearbejdelse: Torben S. Jensen
Illustration: Lars Dahl

Tegneserier skabes ikke af kunstnere men af udgivere. Udgivere er vor tids landsbyidioter; hvis det ikke var for dem ville noget overhovedet aldrig blive udgivet. En udgiver er en mand med masser af penge, et stort smukt kontor, privatfly & kontakter med forfattere og tegnere, politikere og prostituerede af forskellig grad. Men siden han er sådan en stor mand indebærer dette også at han aldrig personligt taler med disse mennesker: han giver sine ordrer til en underdirektør, chefredaktør eller sekretærer. De viderebefordrer udgiverens ordrer til underordnede, som giver dem videre til deres underordnede, som tilkalder underordnede assistenter, som sluttelig inddrager folk som tømrere, blikkenslagere, forfattere og tegnere.

- Har I medbragt et plot og nogle skitser af jeres nye figur? spørger den underordnede assistent forfatteren og tegneren.

- Ja, svarer forfatteren. - Jeg kan forstå at han skal baseres på figuren d'Artagnan fra De Tre Musketerer...

- Vi kan ikke kalde ham sådan, afbryder den underordnede assistent, - for svært at udtale. Gå videre.

- d'Ar...eller hvad vi nu skal kalde ham...har tre venner: Athos, Porthos og Aramis. De Tre...

- Glem dem - de er ikke vigtige. Hvem er skurken?

- Der er to: kardinalen og hans agent, Milady.

- fedt, jeg kan se dem for mig.

Kardinalen er en gammel gut med et stort skæg, sådan den onde magikertype. Milady er sexet, bærer et tæt skørt splittet op i siderne...

- I det syttende århundrede? Skørter var...

- Det er ligemeget hvad de var, siger den underordnede assistent. Ingen vil opfatte forskellen. Lad os nu kigge på de skitser.

- Her er d'Artagnan, eller hvad han nu skal hedde, siger tegneren. Jeg har gjort en grundig research på kostumet.

- De der bukser er *out*, mener den underordnede assistent. - Put ham i nogle stramme, så man kan føle hans ben. Hvorfor bærer han støvler? Arbejdede han i en kloak? Klip støvlerne ned til anklerne. Få den vidtløftige skjorte væk - han ligner jo et fugleskræmsel. Giv ham en tæt kropsskjorte, åbenstående foran. Kappen kan blive, men gør den længere. Og gør hans sværd større: sådan omkring en meter eller to, så han kan svinge det omkring og tage en hel hær på én gang.

- Well, OK, svarer tegneren, - dette foregår i det syttende århundrede, hvor man sloges med kårder og ikke lanser, men jeg kan vel godt strække det en smule.

- Og få det gamle blålys af en enlader væk - det får ham jo til at se ud som et oldtidslevn.

- Det er en musket. Han var en musketer, du ved.

- OK, lad våbnet blive, men gør det til sådan en superstrålepistol eller noget lignende. Måske udspyr det magiske kugler, hva'? Og lad os gøre hans sværd til et magisk sværd, som ikke kan slås i stykker og alt det tjal', ikk'?

- I manuskriptet siges det, at i hans første kamp knækkede hans sværd og han blev slået ud, pointerer forfatteren.

- Glem manuskriptet. Vores fyr - la' os kalde ham Dar - er usårlig. Han er bygget som en fodboldspiller: lad os give ham en eller anden fed hjelm eller sådan noget, okay? Han er mester i judo, karate, kung fu - alt simpelthen. Han bekæmper alt det onde, han har sin egen private jetmaskine.

- I det syttende århundrede?, spørger forfatteren.

- Well, et flyvende tæppe da. Han flyver rundt på det sammen med sin skøre tjener, der er sat ind som humørudfyldning. Havde han en tjener?

- Åh ja, svarer forfatteren.

- Godt, vi skulle jo gerne være autentiske, fastslår den underordnede assistent. Gør ham til cambodianer eller koreaner - de er ikke godt nok organiserede til at protestere. Han gør alt det beskidte, får ting til at gå i fisk osv. Morsomt, ikk'?

- Ønsker du at jeg skal tegne serien i humoristisk stil? spørger tegneren.

- Nej, man'! Gør alting så realistisk som helvede! Ingen tegner sgu tegneserier i humoristisk stil - det ved du vel!

Jeg har nogle plotudkast her, siger forfatteren. Vil du se på dem?

Plot-lort, vrisser den underordnede assistent. Ingen tid til det: vi skal igang. Udgiveren ønsker 32 sider klar hos trykkeren her i næste uge. Kom igang.

- Hvad med en forside? spørger tegneren. - Skal jeg lave et par udkast?

- Nææh, vores tegneafdeling tager sig af den sag. Udgiveren har givet dem et udkast lavet af hans niårige søn, og de arbejder allerede på forsiden. Virkelig fed - viser den muskelsvundne mand stående på toppen af verden. Ovenover står »De Tre Musketerer rider igen«. Bør sælge en million eksemplarer.

- Har udgiveren aldrig selv læst den bog?

- Årh, hvem læser! Vi har taget titlen fra bogen. Intet mere er nødvendigt. Så, se så at komme igang! Nu har jeg klaret alle problemer for jer, så skulle det ikke ta' lang tid. Farvel!

KULØRTE SIDER
et blad om tegneserie mediet

KULØRTE SIDER 1 9,50
Tegneseriernes billedsprog, Tom Puss-artikel og 5 striber, Victor de la Fuente, fotogalleri, nyhedsstof og anmeldelser.

KULØRTE SIDER 2/3 15,50
Valentin, Mezieres og Christin-interview, 5 siders upubliceret Valentin-historie, artikler om Daan Jippes og Fred Julsing, festival 1975, Serieproblematik i Mellemøsten m.m.

KULØRTE SIDER 4 9,50
The Spirit - den ultimative serie. Will Eisner og The Spirit. Foto fra festival i København og i Hannover, fotogalleri, underground comics m.m.

KULØRTE SIDER 5 9,50
Eventyrenes univers, Terminologi til tegneserieteoretikere, Carlt og Holger Philipsen, Aktuel Paris-rapport, debat, tegneserier som undervisnings forløb, udvidet anm.-sektion, m.m.

KULØRTE SIDER 6 9,50
Interview med Peter O'Donnell, forfatteren til bl.a. Modesty Blaise, Marvels "renæssance", Koks i Klassen, debat og breve, fotogalleri, annoncer, nyheder og anmeldelser.

KULØRTE SIDER 7 9,50
Spanske tegneserier og spanske serie tegnere. Interviews, artikler. Danske ugeblade og deres serier. Stan Lee i Storbritanien, anmeldelser etc.

KULØRTE SIDER 8 9,50
Jack Kirby på egen boldgade. Serier i Spanien, 2. Amerikanske tegnefilm - andet end Disney. Interview med Werner Wejp-Olsen. Nyt, anmeldelser.

KULØRTE SIDER 9 9,50
Film og tegneserier - af Peter Schepelern. Ugebladsserier, 3: Hjemmet. Nyheder, anmeldelser, debat.

KULØRTE SIDER 10/11 17,75
Interview med Marv Wolfman, rapport fra Amerikanske conventions og markedet, Vor Mor, Bedstemor And og Vampirella - damer i tegneserier, Serier i Spanien 3, Olivier Rameau præsenteres, masser af anmeldelser.

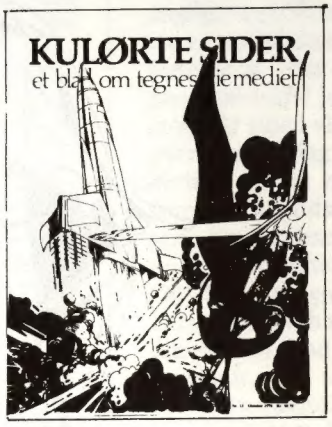

KULØRTE SIDER 12 10,75
Interview med Gil Kane, Jack Davis' gale verden, analyse af en seriside, debat, anmeldelser sidste nyt.

KULØRTE SIDER 13 10,75
Interview med Jim Warren fra Warren Comics, debat, artikel om Dæmonen, anmeldelser af "Tegneseriernes Hvem Hvad Hvor", nyt, m.m.

KULØRTE SIDER 14/15 17,75
Tegneserier i USA/1, Walt Disney versus Air Pirates, Interview med Poeten & Lillemor-tegneren Jørgen Mogensen, stor debat-sektion, Vor Serie: Rune T. Kidde, Analyse af en serieside/2, kæmpestort indlæg med anmeldelser, nyt fra ind og udland m.m.m.

SÅDAN BESTILLER DU: Send et brev med din bestilling til Juni Allé 79, 2730 Herlev, så sender jeg bladene med regning & girokort. Eller du kan indsætte beløbet på postgiro 2 21 29 86 - så sparer du porto. Men gør det hellere i dag!